

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки і управління

Кафедра менеджменту, адміністрування та готельно-ресторанної справи

ДИПЛОМНА РОБОТА

магістра

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 073 Менеджмент

Освітня програма Менеджмент організацій

на тему:

Управління інвестиційною діяльністю ТОВ “Гілея”

Шифр МРМО. 16064.00.00.00

Виконав:

студент 6 курсу група МОм 20-1

Білань В.Ю..

Керівник:

доктор економ наук, проф.

Гавловська Н.І.

До захисту допускаю:

Зав. кафедри менеджменту,
адміністрування та

готельно-ресторанної справи

доктор економ наук, проф.

Йохна М.А.

_____ 20__ р.

Хмельницький, 2021

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет	економіки і управління
Кафедра	менеджменту, адміністрування та готельно-ресторанної справи
Освітній рівень	магістр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Освітня програма	Менеджмент організацій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри _____

“ _____ ” _____ 2021 р.

ЗАВДАННЯ НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ МАГІСТРА

_____ Біланя Вячеслава Юрійовича _____

1 Тема роботи. Управління інвестиційною діяльністю ТОВ «Гілея»

керівник роботи Гавловська Н.І., д.е.н., професор

Затверджена наказом ректора університету від “ ___ ” _____ 2021 р. № ___

2 Строк подання студентом роботи на кафедру _____

3 Вихідні дані до роботи. Наукова та навчально-методична література, періодичні видання, нормативні та законодавчі акти, статистичні дані, звітність підприємства

4 Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА. РОЗДІЛ

2 АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ УКРАЇНИ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ГІЛЕЯ». РОЗДІЛ

3 УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТОВ «ГІЛЕЯ».

5 Перелік графічного матеріалу (із зазначенням обов'язкових креслень):

1. Поняття «інвестиції», як економічна категорія
2. Класифікація та характеристика інвестицій
3. Поняття «інвестиційна діяльність», як економічна категорія
4. Класифікація суб'єктів інвестиційної діяльності
5. Структура джерел фінансового забезпечення інвестиційної діяльності суб'єктів підприємництва
6. Основні техніко-економічні показники діяльності ТОВ «Гілея» протягом 2018-2020 років

7. Стратегічна карта інвестиційної діяльності для ТОВ «Гілея»
8. Рекомендації з удосконалення управління інвестиційною діяльністю у ТОВ «Гілея»

6 Консультанти по проекту (роботі), із зазначенням розділів, що стосуються їх

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видано	Завдання прийнято

7 Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Термін виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1.	ВСТУП	01.11.2020	
2.	РОЗДІЛ 1	15.11. 2020	
3.	РОЗДІЛ 2	01.12. 2020	
4.	РОЗДІЛ 3	10.12. 2020	
5.	ВИСНОВКИ	15.12. 2020	
6.	СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	16.12. 2020	

Студент _____

Керівник роботи _____

РЕФЕРАТ

Тема: Управління інвестиційною діяльністю ТОВ «Гілея».

Магістерська робота: 71 с., 26 рис., 21 табл., 39 літературних джерел
Об'єктом дослідження ТОВ «Гілея».

Предметом дослідження є процеси управління інвестиційною діяльністю ТОВ «Гілея».

Метою кваліфікаційної роботи магістра є розробка теоретико-методичних засад та практичних рекомендацій щодо управління інвестиційною діяльністю.

Методи дослідження – економіко-статистичні, математичні, експертні опитування.

У кваліфікаційній роботі висвітлено такі аспекти. 1 Теоретико-методичні засади управління інвестиційною діяльністю підприємства. 2 Аналіз інвестиційного клімату України та дослідження діяльності ТОВ «Гілея». 3 Удосконалення управління інвестиційною діяльністю ТОВ «Гілея».

Наукова новизна роботи полягає у формуванні науково-методичних підходів щодо управління інвестиційною діяльністю підприємств.

У кваліфікаційній роботі сформовано рекомендації з удосконалення системи управління інвестиційною діяльністю ТОВ «Гілея», а саме:

- рекомендації щодо формування стратегії інвестиційної діяльності для ТОВ «Гілея»;
- рекомендації щодо прийняття управлінських рішень при здійсненні інвестиційної діяльності у ТОВ «Гілея»;
- рекомендації щодо розширення бізнесу за рахунок диверсифікації послуг у ТОВ «Гілея».

КЛЮЧОВІ СЛОВА

ІНВЕСТИЦІЇ, УПРАВЛІННЯ, РОЗВИТОК, СИСТЕМА

KEY WORDS

INVESTMENTS, MANAGEMENT, DEVELOPMENT, SYSTEM

ЗМІСТ

	с.
ВСТУП	4
1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1 Інвестиції: сутнісна характеристика та класифікація	6
1.2 Економічна сутність та особливості управління інвестиційною діяльністю підприємства	15
Висновки до розділу 1	25
2 АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ УКРАЇНИ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ГІЛЕЯ»	26
2.1 Аналіз інвестиційної клімату України та дослідження інвестиційної діяльності вітчизняних підприємств	26
2.2 Загальна характеристика та дослідження середовища функціонування ТОВ «Гілея»	31
2.3 Аналіз основних техніко-економічних показників ТОВ «Гілея»	39
Висновки до розділу 2	46
3 УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТОВ «ГІЛЕЯ»	47
3.1 Рекомендації щодо формування стратегії інвестиційної діяльності для ТОВ «Гілея»	47
3.2 Рекомендації щодо прийняття управлінських рішень при здійсненні інвестиційної діяльності у ТОВ «Гілея»	55
3.3 Рекомендації щодо розширення бізнесу за рахунок диверсифікації послуг у ТОВ «Гілея»	61
Висновки до розділу 3	67
ВИСНОВКИ	69
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ	72

ВСТУП

Управління інвестиціями є пріоритетним напрямом реалізації загальної стратегії розвитку, як на рівні підприємств, та і держави. Здійснюючи інвестування у різні види активів, підприємства закладають фундамент ефективного функціонування і розвитку конкурентних переваг. Рішення які приймаються у сфері інвестування впливають на ринкове становище суб'єкта господарювання, тому сучасні керівники повинні досконало володіти технологіями та інструментами управління інвестиціями. Менеджери повинні адекватно оцінювати доцільність реалізації інвестиційних проєктів, проводити обґрунтовану оцінку їх економічної привабливості, формувати ефективний механізм управління інвестиціями на підприємствах тощо. Тому, вдосконалення управління інвестиціями для ефективної діяльності підприємств є актуальною та своєчасною.

Дослідженням і розробкою проблем управління інвестиційною діяльністю підприємств займалися багато вчених-економістів, зокрема значна увага в зарубіжних працях Дж. Бернала, Р. А. Фатхутдінова, Й. Шумпетера. Серед вітчизняних науковців, що займалися даною проблематикою слід відмітити напрацювання А. І. Амоші, З. С. Варналія, В.М. Геєць, В. Г. Горника, І. Бланка, В. С. Іванченкова, О. Є. Кузьміна, А.А. Мазаракі, З. Є. Шершньової та інших. Проте, ряд проблем пов'язаних з удосконаленням управління інвестиційною діяльністю вітчизняних підприємств в умовах економічної нестабільності залишаються вирішеними не повністю. Важливість і актуальність проблем управління інвестиційною діяльністю зумовила вибір теми кваліфікаційної роботи, її мету та об'єкту дослідження.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є розробка теоретико-методичних засад та практичних рекомендацій щодо управління інвестиційною діяльністю.

Об'єктом дослідження є ТОВ «Гілея».

Предметом дослідження є процеси управління інвестиційною діяльністю

ТОВ «Гілея».

Теоретичною та методологічною основою дослідження з тематики управління інноваційною діяльністю є положення адаптивної економіки, наукові праці вчених-економістів із зазначеної проблематики.

Для досягнення поставленої мети кваліфікаційної роботи було застосовано такі методи, як узагальнення та систематизації – для узагальнення економічних процесів управління інвестиційною діяльністю суб'єктів господарювання; класифікації – для дослідження видів інвестицій за різними класифікаційними ознаками; структурно-логічного аналізу – для систематизації науково-методичних підходів дослідження інвестиційної діяльності підприємства; статистичного аналізу – для дослідження показників інвестиційної діяльності підприємств.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є нормативно-правові акти України та інших нормативні акти, дані Державної служби статистики України, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів з питань управління інвестиційною діяльністю підприємств.

1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Інвестиції: сутнісна характеристика та класифікація

Всі підприємства не залежно від галузевої приналежності ті розмірів потребують інвестиційних вкладень з метою ефективного функціонування. На даний момент без вкладання коштів у оновлення виробництва та технологій дає значний поштовх у розвиток як виробничих процесів, оновлення продукції, так і самої діяльності підприємства.

Інвестиції як економічна категорія у вітчизняній науковій літературі увійшли наприкінці 80-х років ХХ ст., в умовах формування ринкових відносин. Термін «інвестиція» перекладається з латинської «invest», як вкладати.

У науковій літературі зустрічаються різні підходи щодо визначення поняття «інвестиції», що є обґрунтованим оскільки інвестиції мають різноманітні види і форми, тому і їх визначення може бути різним. Наведемо існуючі визначення щодо поняття «інвестиції» (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Поняття «інвестиції», як економічна категорія

Автор, джерело	Сутність поняття
1	2
Сукупність усіх видів цінностей	
Загородній А. Г., Вознюк Г. Л., Партич Г. О. [13, с. 196]	це грошові, майнові, інтелектуальні цінності, що їх вкладають в об'єкти підприємницької та інші види діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту; капітальні вкладення в розвиток виробництва чи невиробничу сферу
Закон України «Про інвестиційну діяльність» [14]	всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) та/або досягається соціальний та екологічний ефект

Продовження таблиці 1.1

1	2
Аюшиєв А. Д., Філіппов В. І. [2, с. 4]	сукупність усіх видів матеріально-майнових та інших цінностей, що вкладаються в підприємницьку та інші види діяльності з метою отримання прибутку
Міщенко В.В. (ред.) [17, с. 7]	грошові кошти, цінні папери, інше майно, в тому числі майнові права, інші права, що мають грошову оцінку, і вкладаються в об'єкти підприємницької та (або) іншої підприємницької діяльності, з метою отримання прибутку і (або) досягнення іншого корисного ефекту
Вкладення капіталу / ресурсів / грошей	
Бланк І. О. [5, с. 17-18]	вкладення капіталу в усіх його формах у різні об'єкти (інструменти) його господарської діяльності з ціллю отримання прибутку, а також досягнення іншого економічного та неекономічного ефекту, здійснення якого базується на ринкових принципах і пов'язано з факторами часу, ризику та ліквідності
Козаченко Г.В., Ілляшенко О. В. [21, с. 25-28]	вкладення вільних грошей у різні форми фінансового й матеріального багатства з метою їхнього збереження й подальшого збільшення
Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О.П. [23, с. 9]	вкладання капіталу з метою подальшого його збільшення
Правик Ю.М. [31, с. 15]	вкладання різних ресурсів з метою отримання економічного ефекту або іншого запланованого результату (соціального, економічного, політичного та ін.)
Савицька Г. В. [35, с. 383]	довгострокове вкладення коштів у активи підприємства з метою розширення масштабів діяльності, збільшення прибутку, підвищення конкурентоспроможності та ринкової стабільності підприємства
Спосіб розміщення капіталу	
Гігман Л., Джонк М. [7, с.12]	спосіб розміщення капіталу, який має забезпечити збереження або зростання суми капіталу
Витрати на створення	
Фішер С., Дорибуш Р., Шмалензі Р. [38, с. 549]	витрати на створення нових потужностей з виробництва машин, фінансування житлового, промислового або сільськогосподарського будівництва та запасів

Більшість з наведених визначень у таблиці 1.1 характеризують поняття «інвестиції» як сукупність усіх видів цінностей, вкладення капіталу / ресурсів / грошей, спосіб розміщення капіталу, витрати на створення.

Традиційно розвиток розглядають з позиції підходів, що наведено на рисунку 1.1.



Рисунок 1.1 – Підходи щодо визначення поняття «інвестиції»

На нашу думку, інвестиції є сукупністю усіх цінностей, що вкладаються у різні об'єкти підприємницької та інші види діяльності з метою їх приросту та / або досягнення певної мети (ефекту).

Отже, в загальному вигляді інвестиції передбачають: 1) наявність цінностей; 2) прийняття рішення щодо вкладання цінностей; 3) приріст вкладених цінностей або досягнення певної мети (ефекту).

Зважаючи на різноманітність інвестицій варто розглянути класифікаційні ознаки та види інвестицій, що представлені у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Класифікація інвестицій

Класифікаційні ознаки та види інвестицій		Автор джерело							
		Майорова Т.В. [24, с. 9-11]	Рудніченко С.М., Рясних Є.Г., Гавловська Н.І. [34, с. 8-11]	Бланк І.О. [6, с. 87-94]	Кожда В.О., Лепейко Т.І., Кожда О.П. [23, с. 18]	Правик Ю.М. [31, с.29-31]	Караван Н.А. [20, с. 15]	Череп А.В. [39]	Погрішук Г.Б., Руденко В.В. [30, с.25]
1		2	3	4	5	6	7	8	9
За об'єктом вкладання коштів	реальні	+	+	+	+	+		+	+
	фінансові	+	+	+	+	+		+	+
	в основні засоби						+		
	в оборотні засоби						+		
	в нематеріальні активи						+		
За видами вкладень	реальні						+		
	фінансові						+		
	нематеріальні						+		

Продовження таблиці 1.2

1		2	3	4	5	6	7	8	9
За характером участі у справах підприємства	прямі	+				+			
	портфельні	+				+			
За характером участі в інвестуванні	прямі		+	+	+		+	+	+
	непрямі		+	+	+		+	+	+
За взаємозв'язками	прямі						+		
	супутні						+		
	сумісні						+		
За відтворювальною спрямованістю	валові			+			+	+	+
	реноваційні			+			+	+	+
	чисті			+			+	+	+
	дезінвестиції								+
За періодом інвестування	короткострокові	+	+	+	+	+	+	+	+
	середньострокові		+			+			+
	довгострокові	+	+	+	+	+	+	+	+
	безстрокові								+
За метою здійснення	вимушені								+
	ринкові								+
	антизатратні								+
	доходні								+
За характером використання	первинні		+	+					
	екстенсивні		+						
	реінвестиції		+	+					
	дезінвестиції			+					
За формами власності інвесторів	приватні	+	+	+	+	+	+	+	+
	колективні		+			+			
	державні	+	+	+	+	+	+	+	+
	іноземні	+	+		+		+		+
	спільні / сумісні	+	+		+	+	+		+
	змішані		+	+				+	
	муніципальні								+
За джерелами здійснення	за рахунок власного капіталу								+
	за рахунок залученого капіталу								+
	змішані								+
За розміром інвестицій	великі	+							
	традиційні	+							
	дрібні	+							
За формами відтворення	придбання цілісних майнових комплексів						+		
	нове будівництво						+		
	перепрофілювання						+		
	реконструкція						+		
	модернізація						+		
	відновлення окремих видів устаткування						+		

Продовження таблиці 1.2

1		2	3	4	5	6	7	8	9
За цілями інвестування / напрямком використання	скорочення витрат	+							
	підвищення ефективності					+			
	одержання доходу від розширення діяльності / виробництва	+				+			
	в нове виробництво					+			
	підвищення вартості бізнесу	+							
	вихід на нові ринки збуту	+							
	диверсифікація бізнесу	+							
	зниження ризику виробництва та збуту	+							
	одержання соціального чи екологічного ефекту	+							
	досягнення науково-технічного ефекту	+							
задоволення вимог державних органів						+			
За формою фінансування	комерційні								+
	благодійні								+
	бюджетні								+
За регіональною (територіальною) ознакою	в країну / вітчизняні/ внутрішні		+	+	+	+	+	+	
	за кордон / іноземні		+	+	+	+	+	+	
По відношенню до підприємства	внутрішні							+	+
	зовнішні							+	+
За ступенем залежності від доходів	виробничі			+				+	
	автономні			+				+	
За характером формування	автономні								+
	індуктивні								+
Залежно від вибору інвестиційної стратегії	пасивні	+	+						+
	активні	+	+						+
За ступенем обов'язковості	обов'язкові		+						
	необов'язкові		+						
За періодичністю вкладень	ординарні	+							
	неординарні	+							
За джерелами фінансування	внутрішні		+	+					
	зовнішні		+	+					
	централізовані						+		
	нецентралізовані						+		
За характером взаємозв'язків / за сумісністю реалізації (діяльності)	незалежні	+		+			+	+	+
	залежні/ взаємозалежні	+		+			+	+	+
	альтернативні	+					+		
	взаємовиключні	+		+				+	+
	комплементарні	+							
пов'язані між собою відносинами заміщення	+								

Продовження таблиці 1.2

1		2	3	4	5	6	7	8	9
За взаємозалежністю	основні								+
	супутні								+
	спільні								+
За рівнем інвестиційного ризику	безризикові			+			+	+	+
	низько ризикові / із припустимим рівнем ризику			+			+	+	+
	середньоризикові / із критичним рівнем ризику			+			+	+	+
	високоризикові / із катастрофічним рівнем ризику			+			+	+	+
За ступенем (рівнем) ліквідності	високоліквідні			+			+	+	+
	терміноволіквідні		+						
	швидколіквідні		+						
	середньоліквідні		+	+			+	+	+
	слаболіквідні / низьколіквідні		+	+			+	+	+
неліквідні			+			+	+	+	
За рівнем доходності	високодохідні			+			+	+	
	середньодохідні			+			+	+	
	низькодохідні			+			+	+	
	бездохідні / недоходні			+			+	+	
За рівнем прибутковості	низькоприбуткові								+
	безприбуткові								+
	середньоприбуткові								+
	високоприбуткові								+
За відношенням до зростання прибутковості	пасивні (підтримка виробництва)					+			
	активні (розширення виробництва)					+			
	інноваційні					+			
	інтелектуальні					+			
За характером і періодичністю доходу	регулярні	+							
	нерегулярні	+							
	ануїтетні	+							
	консервативні	+							
	венчурні	+							
За величиною ефективності	високоєфективні						+		
	середньоєфективні						+		
	малоефективні						+		
За характером використання капіталу	первинні						+	+	
	реінвестиції						+	+	
	дезінвестиції						+	+	
За сферами впровадження	в матеріальне виробництво	+							
	в соціальну сферу	+							
	пов'язані з реалізацією екологічних проєктів	+							
	науково-технічні інвестиції	+							
	інвестиції в сферу культури і мистецтва	+							

Продовження таблиці 1.2

1		2	3	4	5	6	7	8	9
За причинами, що зумовлюють необхідність інвестицій	початкові	+							
	інвестиції на відновлення матеріально-технічної бази	+							
	інвестиції пов'язані з нарощуванням обсягів господарської діяльності	+							
За значимістю інвестиційного процесу	корпоративні						+		
	муніципальні						+		
	регіональні						+		
	міжрегіональні						+		
	національні						+		
	міжнародні						+		
За видами інвестиційних ресурсів	кошти, основні засоби						+		
	сировина, матеріали						+		
	енергоресурси						+		
	кадрове забезпечення						+		
	інтелектуальні ресурси						+		
	майнові права						+		
За кількістю цілей, які вирішують	одноцільового призначення						+		
	багатоцільового призначення						+		

Зважаючи на значну кількість класифікаційних ознак, що наведені у таблиці 1.2, ми пропонуємо виділити ті класифікаційні ознаки, що зустрічаються у 30% проаналізованих літературних джерел. Види інвестицій та їх характеристику представлено у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3 – Класифікація та характеристика інвестицій*

Класифікаційні ознаки та види інвестицій		Характеристика
1		2
За об'єктом вкладання коштів	реальні	це вкладання коштів (майна) у реальні активи – матеріальні чи нематеріальні
	фінансові	це вкладання коштів у фінансові активи (цінні папери, банківські вклади, депозити, паї, тощо), серед яких переважають цінні папери
За характером участі в інвестуванні	прямі	здійснюють двома способами: безпосередньо у виробництво з метою виготовлення товарів та їх збуту і отримання прибутку та інвестиції, що забезпечують володіння контрольним пакетом акцій, а отже, контроль за підприємством
	непрямі	вкладення капіталу у цінні папери, які не дають інвестору право реального контролю за об'єктом інвестування

Продовження таблиці 1.3

1		2
За відтворувальною спрямованістю	валові	характеризують загальний обсяг капіталу, що інвестується у відтворювання основних засобів і нематеріальних активів в певному періоді
	реноваційні	характеризують обсяг капіталу, що інвестується в просте відтворення основних засобів і нематеріальних активів, що амортизуються
	чисті	характеризують обсяг капіталу, що інвестується в розширене відтворення основних засобів і нематеріальних активів
За формами власності інвесторів	приватні	вкладення, які здійснюють фізичні особи, або юридичні особи з приватною формою власності
	державні	вкладення, що здійснюються державою. Такі інвестиції спрямовують, здебільшого, у базові малоприбуткові сфери та галузі народного господарства
	іноземні	можуть бути іноземними державними, приватними та колективними
	спільні та змішані	представляють собою різні поєднання: спільні (українські та іноземні), змішані (державні, приватні і колективні) та їх модифікації
За регіональною (територіальною) ознакою	вітчизняні	характеризують вкладення капіталу як резидентів, так і нерезидентів на території даної країни
	іноземні	характеризують вкладення капіталу резидентів даної країни за межами внутрішнього її ринку
Залежно від вибору інвестиційної стратегії	пасивні	забезпечують, у кращому випадку, не погіршення показників прибутковості вкладень у операції даної фірми за рахунок заміни застарілого обладнання, підготовки нового персоналу на заміну тим працівникам, що звільнилися тощо
	активні	забезпечують підвищення конкурентоздатності фірми та її прибутковості порівняно з раніше досягнутим рівнем за рахунок впровадження нової технології, організації випуску товарів, що користуються попитом, захоплення нових ринків або поглинання фірм-конкурентів
За характером взаємозв'язків	незалежні	вкладання капіталу в такі об'єкти інвестування (інвестиційні проєкти, фінансові інструменти), які можуть бути реалізовані як автономні (незалежні від інших об'єктів інвестування, що їх не виключають) в загальній інвестиційній програмі (інвестиційному портфелі) підприємства
	взаємозалежні	характеризують вкладання капіталу і такі об'єкти інвестування, черговість їх реалізації або наступна експлуатація яких залежить від інших об'єктів інвестування і може здійснюватися лише в комплексі з ними
	взаємовиключні	аналоговий характер за цілями їх здійснення, характеру технологій, номенклатури виробництва та іншими основними параметрами, і вимагають альтернативного вибору

Продовження таблиці 1.3

1		2
За періодом інвестування	короткострокові	до одного року
	середньострокові	від одного до трьох років
	довгострокові	більше трьох років
За рівнем інвестиційного ризику	безризикові	характеризують вкладення засобів в такі об'єкти інвестування, за якими відсутній реальний ризик втрати капіталу або очікуваного доходу і практично гарантовано отримання розрахункової реальної суми чистого інвестиційного прибутку
	низькоризикові	характеризують вкладення капіталу в об'єкти інвестування, ризик по яких значно нижче середньо ринкового
	середньоризикові	рівень ризику за об'єктами інвестування цієї групи приблизно відповідає середньо ринковому
	високоризикові	рівень ризику за об'єктами інвестування цієї групи звичайно істотно перевищує середньо ринкову
За ступенем ліквідності	високоліквідні	відносяться такі об'єкти (інструменти) інвестування підприємства, які швидко можуть бути конвертовані в грошову форму (як правило, в строк до одного місяця) без відчутних втрат своєї поточної ринкової вартості
	середньоліквідні	характеризують групу об'єктів (інструментів) інвестування підприємства, які можуть бути конвертовані в грошову форму без відчутних втрат своєї поточної ринкової вартості в строк від одного до шести місяців
	низьколіквідні	об'єкти (інструменти) інвестування підприємства, які можуть бути конвертовані в грошову форму без втрат своєї поточної ринкової вартості після закінчення значного періоду часу (від півроку і вище)
	неліквідні	такі види інвестицій підприємства, які самостійно реалізовані бути не можуть (вони можуть бути продані на інвестиційному ринку лише в складі, цілісного майнового комплексу)
За рівнем доходності	високодохідні	характеризують вкладання капіталу в інвестиційні проєкти або фінансові інструменти, очікуваний рівень чистого інвестиційного прибутку перевищує середню норму цього прибутку на інвестиційному ринку
	середньодохідні	очікуваний рівень чистого інвестиційного прибутку за інноваційним і фінансовими інструментами інвестування цієї групи, приблизно відповідає середній нормі інвестиційного прибутку на інвестиційному ринку
	низькодохідні	за цією групою об'єктів інвестування очікуваний рівень чистого інвестиційного прибутку зазвичай значно нижче середньої норми цього прибутку
	бездохідні	група об'єктів інвестування, вибір і здійснення яких інвестор не пов'язує з отриманням інвестиційного прибутку

* складено за [6, с. 90-91; 34, с. 9-11; 39]

Наведена класифікація інвестицій у таблиці 1.3 розподіляє їх за різним видам повністю. Наведена класифікація може бути застосована як на макро-, так і на мікрорівні.

На макрорівні інвестиції є головним чинником, що стимулює розвиток національної економіки, а також дає можливість підвищити ефективність потенціалу за рахунок:

- 1) оновлення всіх фондів суб'єктів господарювання, в тому числі і невиробничої сфери;
- 2) прискорення темпів науково-технічного прогресу;
- 3) підвищення якості і конкурентоспроможності продукції;
- 4) створення необхідної для ефективної діяльності сировинної бази;
- 5) зниження витрат виробництва і обігу;
- 6) вирішення різних соціальних проблем, в тому числі проблеми безробіття [22].

На мікрорівні інвестиції є необхідними для досягнення наступних цілей:

- 1) зменшення зносу виробничих фондів та підвищення рівня технічного оснащення за рахунок впровадження нової техніки і технологій,
- 2) зниження виробничої собівартості за рахунок скорочення непродуктивних витрат та зменшення ціни реалізації продукції,
- 3) підвищення якості і конкурентоспроможності продукції;
- 4) оптимізація техніки безпеки та управління нею.

1.2 Економічна сутність та особливості управління інвестиційною діяльністю підприємства

Дослідження управління інвестиційною діяльністю підприємства варто почати із визначення поняття «управління». Згідно із тлумачним словником, управління – означає спрямування будь якого процесу, що впливають на розвиток,

стан чого-небудь [36, с. 469]. Аналіз підходів щодо поняття «інвестиційна діяльність», як економічна категорія представлено у таблиці 1.4.

Таблиця 1.4 – Поняття «інвестиційна діяльність», як економічна категорія

Автор, джерело	Сутність поняття
Гриньов А.В. [9, с. 36]	діяльність, спрямована на організацію та координацію інвестиційного процесу, яка ґрунтується на системі принципів, організаційно-економічних методів та техніки розробки й реалізації управлінських рішень
Єпіфанова І. Ю. [12, с. 287-288]	системно інтегрований процес управління сукупністю інвестиційних проєктів, які підпорядковані єдиній стратегічній меті підприємства, орієнтованій на успішну реалізацію інвестиційної програми підприємства
Майорова Т. В. [25, с. 12]	сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб та держави щодо реалізації інвестицій
Маренков Н. Л. [26, с.7]	процес, спрямований на інтенсифікацію економічного зростання
Матькін Ю. [27, с. 57]	який визначає інвестиційну діяльність як основний засіб соціального й економічного розвитку, процес реалізації інвестицій різних видів і форм
Міщенко В.В. (ред.) [17, с. 7]	вкладання інвестицій і здійснення практичної діяльності з метою отримання прибутку і (або) досягнення іншого корисного ефекту
Новикова І.В. [28, с. 16]	система принципів, прийомів, методів та управлінських функцій, на основі яких визначаються організаційні форми та механізми управлінського впливу на процеси інвестування з метою забезпечення зростання вартості (цінності) підприємства та його стратегічного розвитку
Пересада А.А. [29, с. 16]	послідовна сукупність дій її суб'єктів (інвесторів та учасників) щодо здійснення інвестицій з метою одержання доходу або прибутку
Правик Ю.М. [31, с. 40]	вкладання інвестицій (інвестування) та сукупність практичних дій суб'єктів ринку щодо їх реалізації у вигляді матеріальних, фінансових, інтелектуальних та інших ресурсів у різні сфери підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання вигоди
Федоренко В. [37, с. 10]	процес управління усіма аспектами інвестиційної діяльності суб'єкта підприємництва

Підходи щодо визначення «інвестиційна діяльність» є схожими, і поєднують поняття «інвестиції» та діяльність або процес або практичні дії. Слід відмітити, що існують різні види управління інвестиційною діяльністю підприємства, і вони поділяються на:

- 1) макрорівень – включає діяльність та заходи держави;
- 2) мезорівень – управління інвестиціями на регіональному рівні;
- 3) мікрорівень – рівень управління підприємством, включає всіх учасників

інвестиційного процесу.

Багаторівневу систему управління інвестиційною діяльністю підприємств зображено на рисунку 1.2.

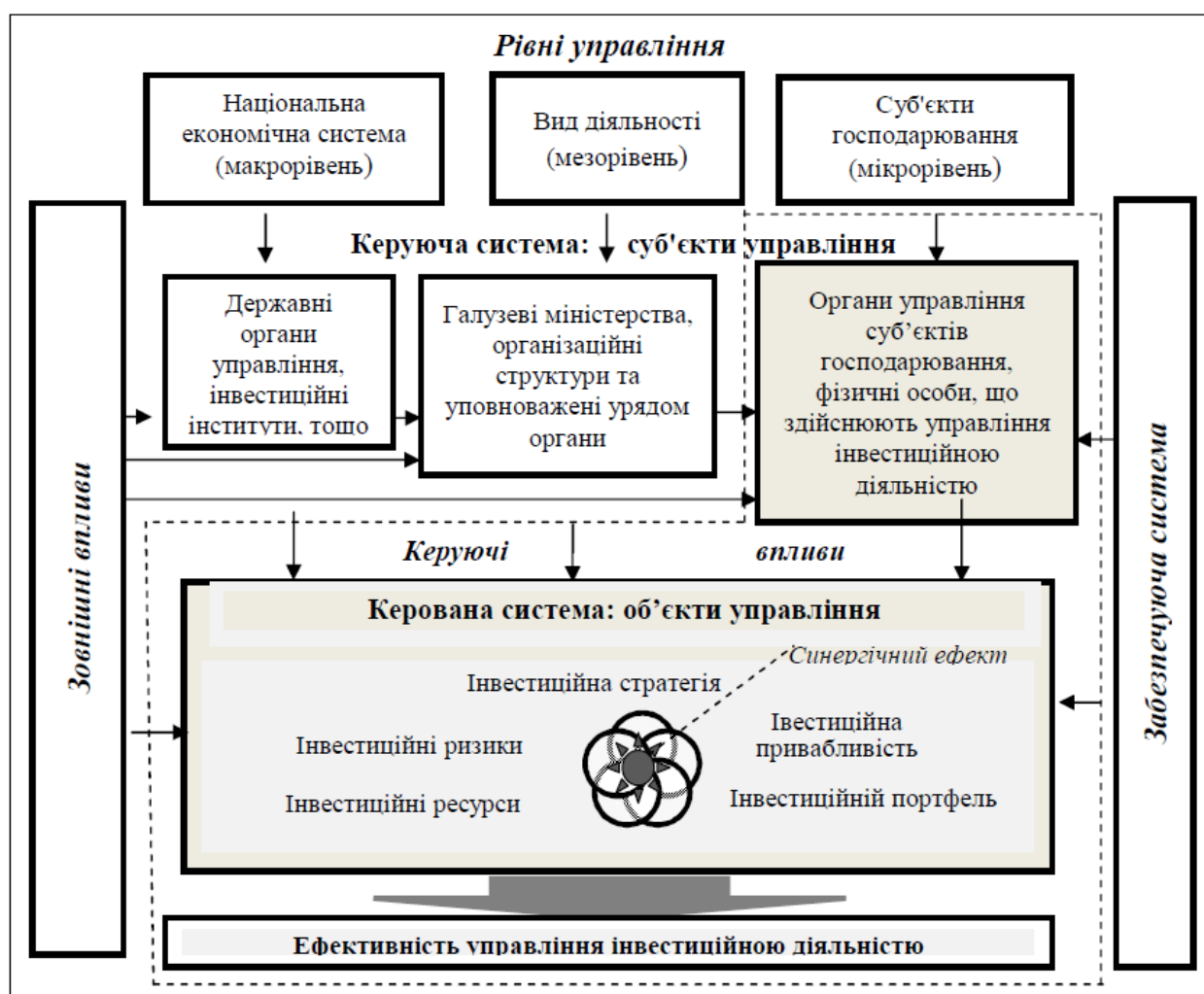


Рисунок 1.2 – Багаторівнева система управління інвестиційною діяльністю

[3, с. 42]

На багаторівневу систему управління (рис. 1.2) впливає зовнішнє середовище. Вплив сучасних умов економічного середовища на економічну та інвестиційну діяльність суб'єктів ринкових відносин наведено на рисунку 1.3.

Багаторівнева система управління інвестиційною діяльністю включає різні рівні управління, а саме:

- 1) національна економічна система (макрорівень);
- 2) види діяльності (мезорівень);
- 3) суб'єкти господарювання (макрорівень).



Рисунок 1.3. – Вплив сучасних умов економічного середовища на економічну та інвестиційну діяльність суб'єктів ринкових відносин [3, с. 39]

Окрім того багаторівнева система управління інвестиційною діяльністю (рис. 1.2) включає керуючу систему – суб'єктів управління, які різняться в залежності від рівня управління, і до них належать:

- 1) державні органи управління, інвестиційні інститути, тощо;
- 2) галузеві міністерства, організаційні структури та уповноважені урядом органи;
- 3) органи управління суб'єктів господарювання, фізичні особи, що здійснюють управління інвестиційною діяльністю.

Ефективність управління інвестиційною діяльністю на всіх рівнях, що зображені на рисунку 1.2 залежать від керуючих впливів на керовану систему – об'єкти управління. До об'єктів управління належать:

- 1) інвестиційна стратегія;
- 2) інвестиційні ризики;
- 3) інвестиційні ресурси;
- 4) інвестиційна привабливість;
- 5) інвестиційний портфель.

Мета, функції, інструменти та очікувані результати у трирівневій системі управління інвестиційною діяльністю підприємства представлені у таблиці 1.5.

Ознаками багаторівневої системи управління інвестиційною діяльністю є ряд ключових положень.

По-перше, наявність об'єкта управління, в якості якого є основні компоненти інвестиційної діяльності – інвестиції та складові інвестиційного процесу, що відображаються в інвестиційній привабливості, інвестиційні стратегії, інвестиційних ризиках, і інвестиційному портфелі суб'єкта господарювання [4].

По-друге, наявність суб'єктів управління (рис. 1.4), якими виступають державні органи, господарські товариства і підприємства, фінансово-кредитні установи, приватні структури, і залежно від рівнів системи, що здійснює управління інвестиційною діяльністю.

Таблиця 1.5 – Мета, функції, інструменти та очікувані результати у трирівневій системі управління інвестиційною діяльністю підприємства [15, с. 140]

Рівень управління	Мета	Функції управління	Інструменти управління	Очікувані результати
Макрорівень (держава)	Забезпечення найефективних шляхів реалізації інвестиційної стратегії держави	1) аналіз і прогнозування розвитку інвестиційного ринку з урахуванням його кон'юнктури та загальнодержавних потреб у результатах інвестиційної діяльності; 2) розробка стратегічних напрямків інвестиційної політики з урахуванням цільових напрямків розвитку країни (регіону); 3) законодавча діяльність щодо стимулювання, регулювання, підтримки та контролю інвестиційної діяльності; 4) моніторинг інвестиційної діяльності та реалізація конкретних заходів щодо її регулювання на всіх рівнях (держава - галузь - регіон - підприємство - проєкт), підтримка та фінансування окремих інвестиційних проєктів	1) державні інвестиційні програми; 2) пряме управління державними інвестиціями; 3) законодавчі заходи стимулювання та заохочування або підтримки (введення податкових ставок і пільг, упровадження системи платежів за користування визначених ресурсів тощо); 4) проведенням відповідної політики: ціноутворення, кредитної, амортизаційної та ін.; 5) контроль державних норм і стандартів, а також за виконанням правил обов'язкової сертифікації; 6) антимонопольні заходи; 7) експертиза інвестиційних проєктів	1) високі темпи зростання економіки країни за рахунок ефективної інвестиційної діяльності; 2) максимальна частина національного доходу від інвестиційної діяльності; 3) мінімізація інвестиційних ризиків.
Мезорівень (регіон, галузь)	Забезпечення найефективних шляхів реалізації інвестиційної стратегії регіону			
Мікрорівень (підприємство)	Забезпечення ефективності інвестиційної діяльності підприємства в короткостроковому й довгостроковому періоді	1) аналіз і прогнозування; 2) планування (стратегічне, поточне, оперативне) і організація; 3) облік, моніторинг (контроль), координація		Максимізація інвестиційного прибутку підприємства в поточному періоді і в перспективі

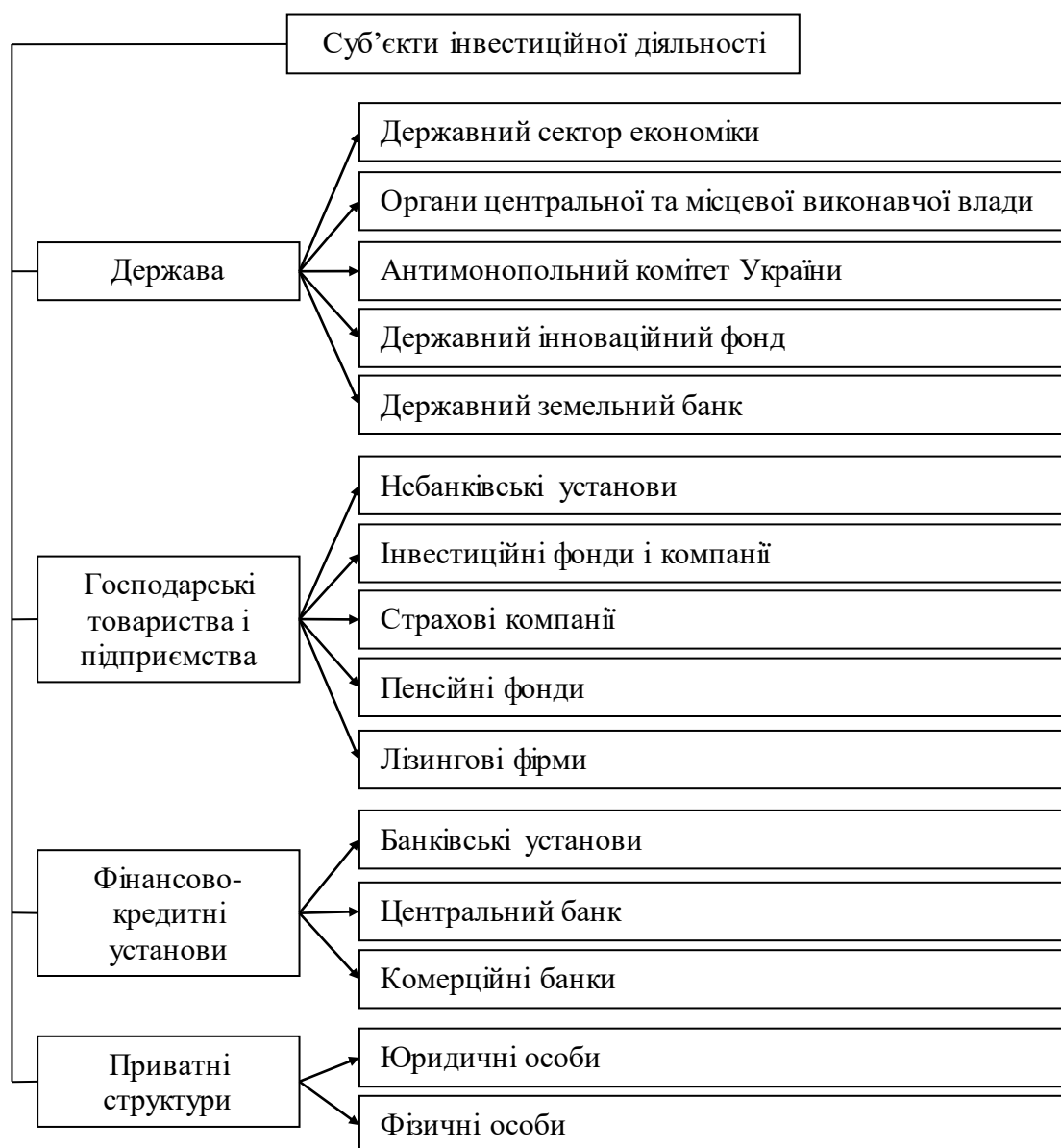


Рисунок 1.4 – Класифікація суб'єктів інвестиційної діяльності [16, с. 345]

На національному рівні економічної системи суб'єктами управління інвестиційної діяльності є виконавчі органи влади: міністерства, уряд, різні інвестиційні інститути тощо, що здійснюють функції координації, регулювання інвестиційного процесу, а основними завданнями є створення сприятливих умов задля здійснення ефективної інвестиційної діяльності підприємствами, формування та розподіл інвестиційних ресурсів в обсягах, що необхідні для задоволення інвестиційних потреб галузей, вирішення соціальних проблем тощо.

На галузевому рівні суб'єктами управління є відповідні міністерства, організаційні структури, уповноважені урядом органи, функцією яких є

досягнення інтересів держави і бізнесу в розвитку галузевих ринків на основі розробки механізмів та технологій залучення інвестицій, формування пріоритетних напрямів діяльності тощо [11].

Кожен суб'єкт підприємницької діяльності є економічною системою, компоненти якої є взаємозалежними та знаходяться у взаємодії, утворюючи певну цілісність, єдність. Структурними компонентами у даному контексті є економічні ресурси, сукупність яких створюють синергійний ефект, який дозволяє реалізувати мету суб'єктів підприємництва. З метою забезпечення суб'єктів підприємницької діяльності необхідними ресурсами є потреба у фінансовому забезпеченні, який є головним із компонентів фінансової системи і впливає на формування відносин у сфері управління інвестиційною діяльністю суб'єктів підприємницької діяльності.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про інвестиційну діяльність» інвестиційна діяльність може здійснюватись за рахунок [14] (рис. 1.5):

- 1) власних фінансових ресурсів інвестора, до яких належать:
 - прибуток;
 - амортизаційні відрахування;
 - відшкодування збитків від аварій, стихійного лиха;
 - грошові нагромадження і заощадження громадян, юридичних осіб тощо;
- 2) позичкових фінансових коштів інвестора, до яких належать:
 - облігації;
 - банківські кредити;
 - бюджетні кредити;
- 3) залучених фінансових коштів інвестора, до яких належать:
 - кошти, одержані від продажу акцій;
 - пайові та інші внески громадян і юридичних осіб;
- 4) бюджетних інвестиційних асигнувань;
- 5) безоплатних та благодійних внесків, пожертвувань організацій, підприємств і громадян.



Рисунок 1.5 – Структура джерел фінансового забезпечення інвестиційної діяльності суб'єктів підприємництва [10, с. 51]

Формування інвестиційних ресурсів підприємства має базуватися на наступних принципах (рис. 1.6) [8, с. 155]:

1) принцип врахування майбутніх перспектив розвитку інвестиційної діяльності, який передбачає, що при формуванні інвестиційних ресурсів слід враховувати абсолютно усі стадії інвестиційного процесу, до яких належать: передінвестиційна, інвестиційна та експлуатаційна;

2) принцип забезпечення відповідності обсягів залучених інвестиційних ресурсів обсягам інвестиційних потреб суб'єктів господарювання, який передбачає, що загальна потреба в ресурсах ґрунтується на розрахунку всіх обсягів реального та фінансового інвестування. Відповідно обсягу цих потреб,

диференційованих у часі, повинен формуватися і обсяг інвестиційних ресурсів. Між цими двома показниками має забезпечуватися балансовий зв'язок по кожному з інтервалів загального планового періоду.

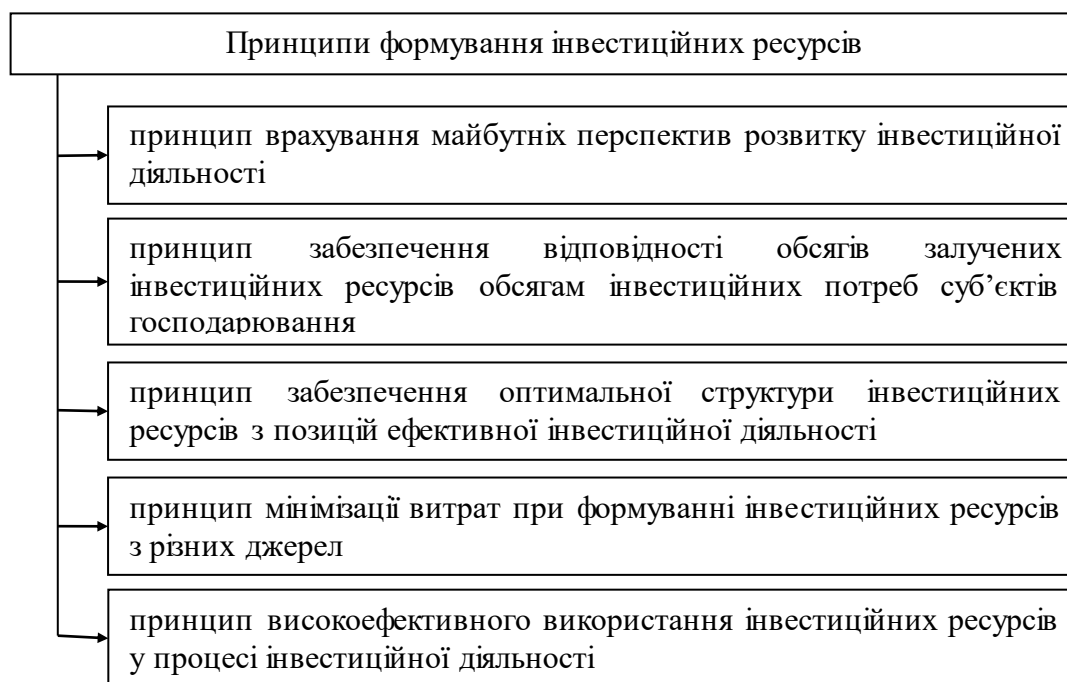


Рисунок 1.6 – Принципи формування інвестиційних ресурсів*

* складено автором за [8, с. 155]

3) принцип забезпечення оптимальної структури інвестиційних ресурсів з позицій ефективної інвестиційної діяльності. Структура ресурсів буде оптимальною, якщо забезпечує фінансову рівновагу розвитку суб'єкта господарювання в процесі реалізації інвестиційної діяльності, в протилежному випадку – зумовлює виникнення додаткових ризиків у фінансовій сфері суб'єкта господарювання;

4) принцип мінімізації витрат при формуванні інвестиційних ресурсів з різних джерел. Мінімізація витрат здійснюється при управлінні вартістю капіталу, що залучається для здійснення інвестиційної діяльності для отримання максимальної суми чистого прибутку. Слід зазначити, що між показниками середньозваженої вартості інвестиційних ресурсів та чистим інвестиційним прибутком існує зворотна залежність.

5) принцип ефективного використання інвестиційних ресурсів у процесі інвестиційної діяльності. Інвестиційні ресурси, що тимчасово не використовуються, можуть знецінюватися з часом [24, 39].

Висновки до розділу 1

Більшість з наведених визначень у підрозділі 1.1 характеризують поняття «інвестиції» як сукупність усіх видів цінностей, вкладення капіталу / ресурсів / грошей, спосіб розміщення капіталу, витрати на створення. На нашу думку, інвестиції є сукупністю усіх цінностей, що вкладаються у різні об'єкти підприємницької та інші види діяльності з метою їх приросту та / або досягнення певної мети (ефекту).

Отже, в загальному вигляді інвестиції передбачають:

- 1) наявність цінностей;
- 2) прийняття рішення щодо вкладання цінностей;
- 3) приріст вкладених цінностей або досягнення певної мети (ефекту).

Підходи щодо визначення «інвестиційна діяльність» є схожими, і поєднують поняття «інвестиції» та діяльність або процес або практичні дії. Слід відмітити, що існують різні види управління інвестиційною діяльністю підприємства, і вони поділяються на:

- 1) макрорівень – включає діяльність та заходи держави;
- 2) мезорівень – управління інвестиціями на регіональному рівні;
- 3) мікрорівень – рівень управління підприємством, включає всіх учасників інвестиційного процесу.

2 АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ УКРАЇНИ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ГІЛЕЯ»

2.1 Аналіз інвестиційної клімату України та дослідження інвестиційної діяльності вітчизняних підприємств

Обсяг інвестицій значною мірою залежить від інвестиційного клімату в країні. Під інвестиційним кліматом ми розуміємо сукупність політичних, економічних, соціальних і юридичних умов, які максимально сприяють інвестиційному процесу; рівні для вітчизняних та іноземних інвесторів, однакові за привабливістю умови для вкладення капіталу в національну економіку [1, с.321].

Дослідження інвестиційного клімату проводить Європейська Бізнес Асоціація, експерти якої констатували, що впродовж 2020 року рівень інвестиційної привабливості України послідовно знижувалася, залишаючись у негативній площині. Більшість опитаних керівників компаній-членів Асоціації в рамках дослідження «Індекс інвестиційної привабливості України», а саме 62%, вважають поточний інвестиційний клімат несприятливим, ще 34% – нейтральним, і тільки 4% директорів переконані, що інвестиційний клімат сприяє веденню бізнесу в Україні [33, с. 7]. Динаміку індексу інвестиційної привабливості України наведено на рисунку 2.1.

У 2020 році спостерігається зниження індексу інвестиційної привабливості у порівнянні з попередніми роками, і його значення складає у I півріччі 2020 року – 2,51, а у II півріччі 2,4. У I півріччі 2021 року індекс інвестиційної привабливості України підвищився до 2,84. Згідно проведених досліджень Європейською Бізнес Асоціацією у 2021 році 53% опитаних бізнесменів відзначили, що інвестиційний клімат не зазнав змін, 32%, що інвестиційний клімат покращився, а 15% відмітили про його погіршення.

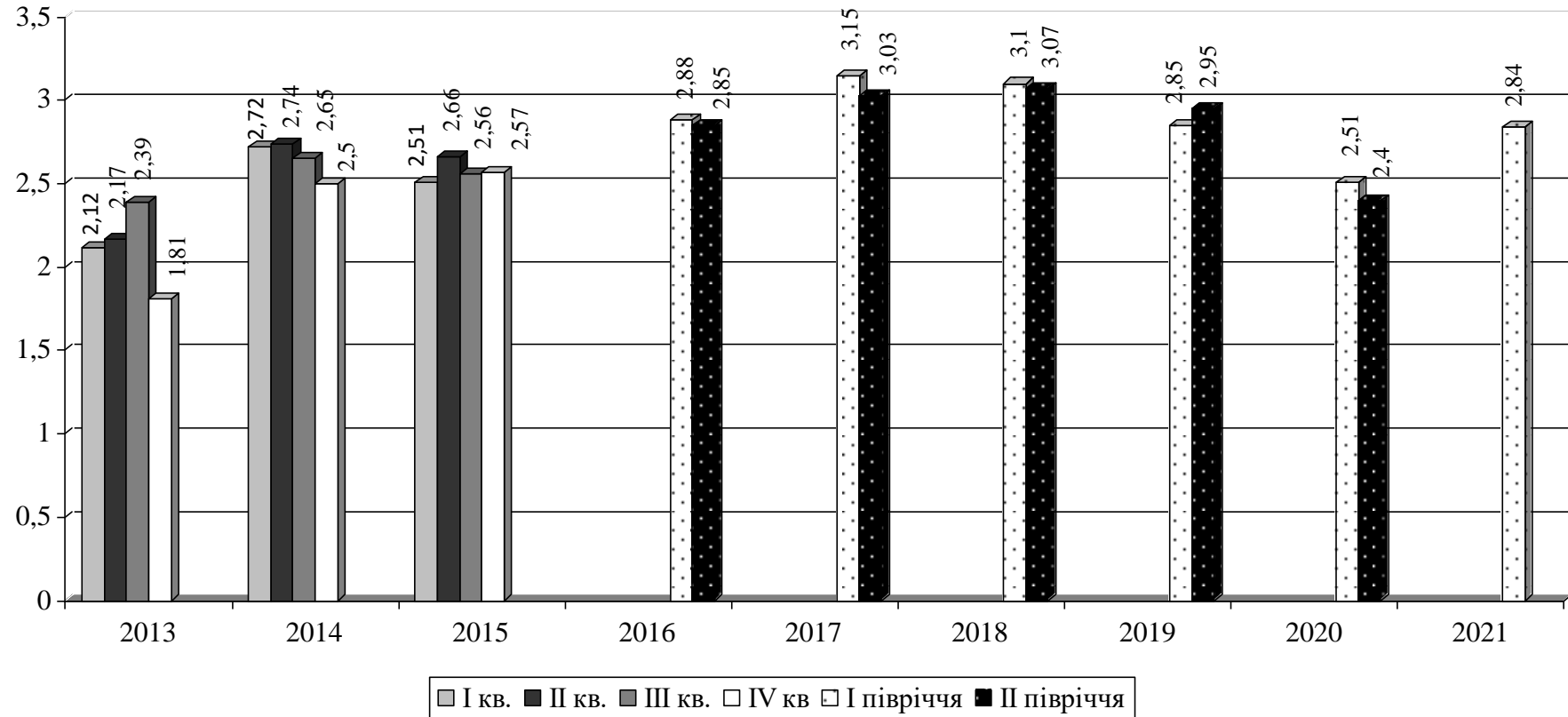


Рисунок 2.1 – Динаміка індексу інвестиційної привабливості України протягом 2013-2021 рр. [18, с. 4]

90% опитуваних бізнесменів членів-Асоціації зазначили, що в Україні слабка судова система, 80% – високий рівень корупції, а 65% – наявна тіньова економіка. Тому, вони рекомендували необхідність реального захисту інвестицій, реальних зміни в судовій системі, боротьбу з корупцією, створення прозорих умов роботи, законодавства, що підтримує інвестиції [18, с. 7]. На сьогоднішній день, існує значна кількість проблеми пов'язана з інвестиційним кліматом в Україні, що безпосередньо впливає на обсяги іноземних інвестицій, у тому числі і динаміку прямих інвестицій (рис. 2.2).

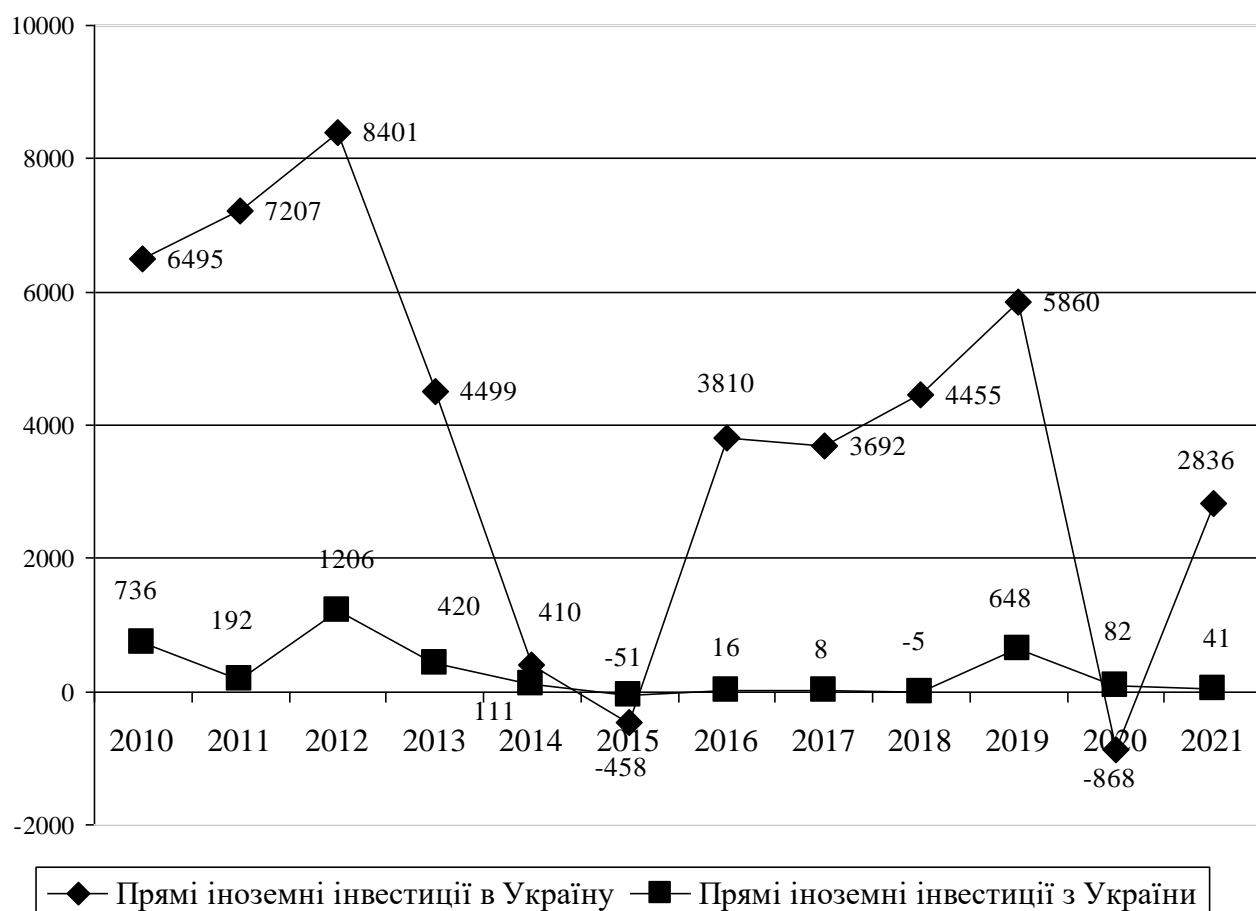


Рисунок 2.2 – Динаміка прямих інвестицій протягом 2010-2021 рр.,
млн. дол. США [32]

Аналіз наведених на рисунку 1.7 даних свідчить, що обсяги прямих інвестицій в Україну значно скоротились у 2014-2015 роках та у 2020 році, і становлять у 2014 році – 410 млн. дол. США, у 2015 році – (-458) млн. дол. США та у 2020 році – (-868) млн. дол. США. Нестабільність соціально-

економічної та політичної ситуації зумовлює вибір інвесторами поміркованої стратегії інвестування, що спрямована на короткострокові вкладення коштів з метою мінімізації ризиків.

Не зважаючи на важливість прямих інвестицій в Україні та з України, загальний стан капіталовкладень визначають внутрішні капітальні інвестиції. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності протягом 2010-2020 років наведено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності протягом 2010-2020 років, млн.грн [19]

Показник	Роки						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	2	3	4	5	6	7	8
Усього	219419,9	273116,4	359216,1	448461,5	578726,4	623978,9	508217,0
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	18795,7	30154,7	50484,0	64243,3	66104,1	59129,5	50679,7
Промисловість	86242,0	87656,0	117753,6	143300,0	199896,0	254196,2	180537,4
Будівництво	36056,7	43463,7	44444,0	52176,2	55993,9	62346,6	39614,9
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	20715,7	20662,9	29956,8	33664,8	51817,6	44173,7	41684,8
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	15498,2	18704,0	25107,8	37943,5	50078,3	43792,8	34884,6
Тимчасове розміщення	867,1	890,2	756,1	1380,0	1473,0	2832,2	1951,2
Інформація та телекомунікації	8175,1	22975,0	15651,2	18395,2	29884,9	21063,4	22381,6
Фінансова та страхова діяльність	6214,5	6448,0	7678,7	8055,3	10652,3	11246,3	11979,3
Операції з нерухомим майном	11230,2	11899,0	19665,0	22505,6	27556,8	28147,2	19940,1
Професійна, наукова та технічна діяльність	2921,5	4065,2	6579,4	7965,3	10798,2	11912,4	11823,6
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	3565,1	6535,2	10009,2	12747,3	11837,8	11741,1	8623,8
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	5808,0	13942,4	22380,8	32843,9	44597,8	54305,5	62303,6
Освіта	820,9	1540,1	2257,3	3492,5	4460,0	4788,7	3740,2
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1223,9	2367,2	4479,0	6708,3	8138,8	9484,6	14835,6

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4	5	6	7	8
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	508,7	1044,3	969,9	1649,2	3663,2	4146,2	2772,8
Надання інших видів послуг	161,7	265,6	321,5	637,6	571,6	672,5	463,8

Структура капітальних інвестицій за видами економічної діяльності у 2020 році представлена на рисунку 2.3.

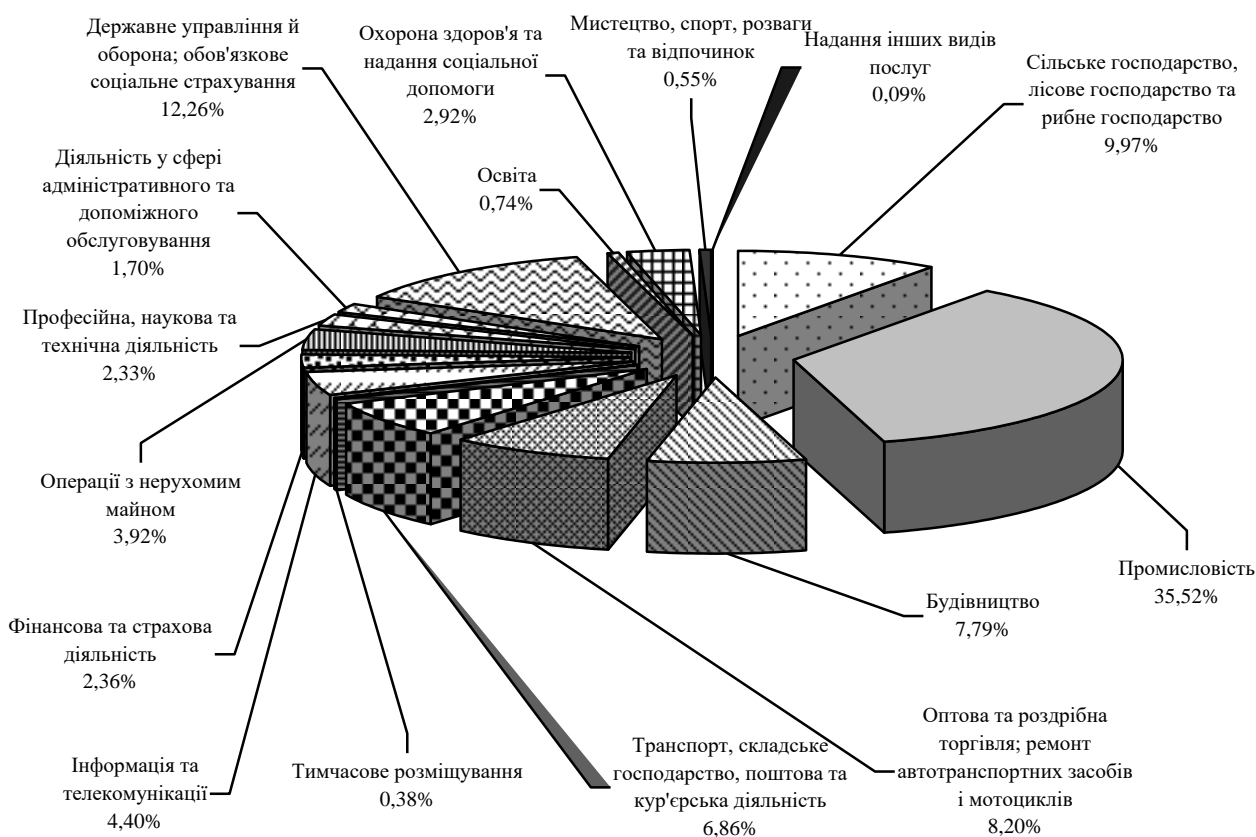


Рисунок 2.3 – Структура капітальних інвестицій за видами економічної діяльності у 2020 році, %

Загальна сума капітальних інвестицій за видами економічної діяльності у 2020 році є негативною, оскільки відбувається їх суттєве скорочення у порівнянні з 2019 роком, з 623978,9 млн.грн. у 2019 році до 508217,0 млн.грн. Зниження капітальних інвестицій спостерігається фактично за всіма видами економічної діяльності, окрім фінансової та страхової діяльності і охорони здоров'я та надання

соціальної допомоги, що пояснюється впливом додаткових негативних факторів пов'язаних із Covid-19.

Слід відзначити, що найгірша ситуація спостерігається у промисловості та будівництві, адже скорочення у 2020 році в порівнянні з 2019 роком промисловості склало 73658,8 млн.грн., тобто з 254196,2 млн.грн. у 2019 році до 180537,4 млн.грн., а у будівництві у 2020 році в порівнянні з 2019 роком становило 22731,7 млн.грн., тобто з 62346,6 млн.грн. у 2019 році до 39614,9 млн.грн.

Провідними сферами економічної діяльності, за обсягами залучення капітальних інвестицій у 2020 році залишаються промисловість – 35,52%, державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування – 12,26%, сільське, лісове та рибне господарство – 9,97%, транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – 6,86%, оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 8,20% та будівництво – 7,79%.

2.2 Загальна характеристика та дослідження середовища функціонування ТОВ «Гілея»

ТОВ «Гілея» спеціалізований автоперевізник на фінському і скандинавському ринку логістичних послуг, перевозить вантажі власним автомобільним транспортом з країн Фінляндії та Скандинавії в країни СНД, Європи, Кавказу та Середньої Азії.

Предметом діяльності ТОВ «Гілея» є:

а) комплекс послуг по доставці вантажів автотранспортом між країнами: Фінляндія, Скандинавія та країнами СНД, Східної, Центральної Європи, Балтії, Кавказу та Середньої Азії (експорт/імпорт);

б) послуги по аренді складів, складські послуги та послуги зберігання вантажів, вантажні та розвантажувальні роботи з використанням техніки;

в) виконуємо роботи по ремонту: ходової частини, моторів, електрики, коробки передач; зварювальні роботи; діагностика бортових систем.

Схему організаційної структури ТОВ «Гілея» наведено на рисунку 2.4.

Генеральний директор ТОВ «Гілея» здійснює:

- а) управління всіма видами діяльності товариства;
- б) вирішує питання діагностики та підвищення ефективності діяльності товариства в цілому та функціональних підрозділів зокрема;
- в) розробляє рекомендації та заходи щодо вдосконалення прогнозної, планової, фінансової, логістичної та інших видів діяльності;
- г) планує час проведення нарад, встановлює їх регламент;
- д) забезпечує впровадження методів управління, матеріальних і моральних стимулів.

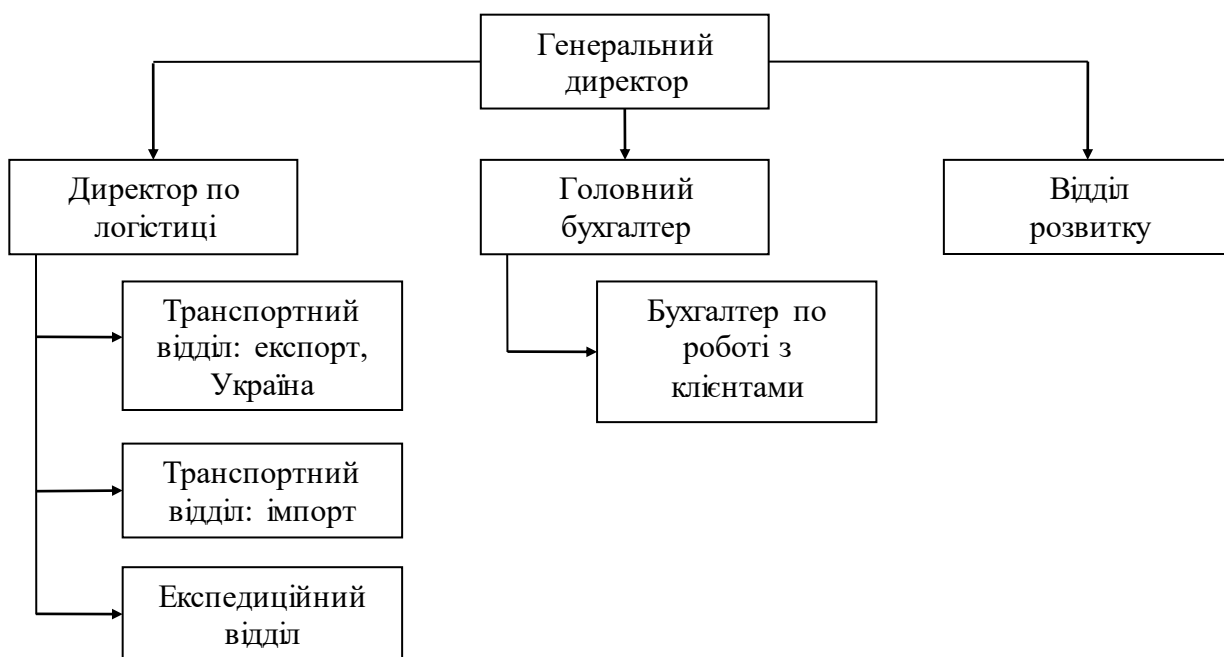


Рисунок 2.4 – Схема організаційної структури ТОВ «Гілея»

Директор по логістиці безпосередньо підпорядковується Генеральному директору.

До завдань та обов'язків директора по логістиці належать:

- а) розробляє і впроваджує стандарти з організації перевезень;
- б) розробляє транспортні схеми, відстежує рухи матеріальних цінностей, оптимізує транспортні потоки;
- в) погоджує договори та угоди із замовниками та клієнтами, погоджує умови, терміни та вартість поставок;
- г) спільно з бухгалтерами готує і надає керівнику товариства звіти про рух вантажів та товарно-матеріальних цінностей;
- д) здійснює інші функції в межах своєї компетенції відповідно до цілей і завдань.

Експедиційний відділ займається організацією транспортного процесу, використання транспортних засобів, вишукує можливості для раціонального здійснення перевезень. В цілому, експлуатаційний відділ на забезпечує більш повне задоволення потреб замовників.

З метою аналізу діяльності ОВ «Гілея» здійснимо дослідження середовища функціонування. Для початку проведемо аналіз впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища ТОВ «Гілея». На товариство впливають загрози і можливості їх значущість можна оцінити за допомогою профілю макрооточення і безпосереднього оточення. У матрицю профілю оцінки зовнішнього середовища вписуються фактори та наводять їх оцінене значення експертним шляхом, а саме:

- а) важливість для галузі – оцінюється за шкалою: 3 – велика, 2 – помірна, 1 – слабка;
- б) вплив на організацію – оцінюється за шкалою: 3 – сильний, 2 – помірний, 1 – слабкий, 0 – відсутній;
- в) спрямованість впливу – оцінюється за шкалою: +1 – позитивний, -1 – негативний.

В подальшому всі три оцінки перемножуються і наводиться загальна інтегральна оцінка, яка показує важливість конкретного чинника для товариства. За результатами цієї оцінки менеджмент товариства визначає, які

чинники середовища є відносно важливішими для них і, заслуговують на найвищу увагу.

Матрицю профілю зовнішнього середовища ТОВ «Гілея» наведено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Матриця профілю зовнішнього середовища ТОВ «Гілея»

Фактори середовища	Важливість для галузі	Вплив на товариство	Спрямованість впливу	Міра важливості
Економічні	3	2	-1	-6
Політичні	2	2	-1	-4
Ринкові	2	2	+1	+4
Технологічні	3	2	+1	+6
Конкурентні	2	2	+1	+4
Міжнародні	1	1	+1	+1
Соціальні	1	1	+1	+1

Згідно наведеного профілю зовнішнього середовища у таблиці 2.2, для ТОВ «Гілея» найбільшу загрозу становлять економічні і політичні і фактори. Разом з тим найбільші можливості товариству дають технологічні, конкурентні та ринкові фактори зовнішнього середовища.

Наступним кроком є дослідження потенціалу мікросередовища, який оцінюється за 5-ти бальною шкалою, з виділенням окремих компонентів менеджменту, і наведено у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Потенціал мікросередовища ТОВ «Гілея»

Компоненти менеджменту	Оцінка				
	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	6
1. Менеджмент підприємства					
наявність стратегічного планування					+
думка керівництва				+	
система мотивації персоналу			+		
організаційна структура				+	
2. Маркетинг					
функціонування системи маркетингової інформації				+	

Продовження таблиці 2.3

1	2	3	4	5	6
збутова мережа				+	
стимулювання реклами			+		
просування товару			+		
політика ціноутворення					+
3. Кадри					
віковий склад				+	
кваліфікація персоналу				+	
освіта працівників				+	
4. Фінанси					
фінансова стійкість			+		
ліквідність, платоспроможність			+		
обіговість			+		
рентабельність			+		

На підставі оцінки профілю зовнішнього середовища та потенціалу мікросередовища ТОВ «Гілея» профілю проведемо вибір можливих конкретних стратегій, за допомогою матриці Томпсона-Стріклінда (рис. 2.5).

II квадрат	I квадрат	Швидке зростання ринку
1. Стратегія концентрованого зростання для посилення позицій на ринку, розширення кордонів ринку 2. Горизонтальна інтеграція 3. Стратегії скорочення 4. Ліквідація	1. Концентроване зростання 2. Вертикальна інтеграція. 3. Центрована диверсифікація	Обсяг ринку послуг та його можливості
III квадрат	IV квадрат	
1. Скорочення витрат 2. Диверсифікація 3. Скорочення надання послуг 4. Ліквідація	1. Концентрична диверсифікація 2. Конгломератна диверсифікація 3. Спільне товариство на новому ринку	Повільне зростання ринку
Слабка конкурентна позиція	Сильна конкурентна позиція	

Рисунок 2.5 – Матриця Томпсона-Стріклінда для ТОВ «Гілея»

Як видно з рисунку 2.5, конкурентна позиція ТОВ «Гілея» є досить

сильною, а можливості розширення ринку послуг, що надає товариство можна вважати помірно швидкими, тому найприйнятнішою стратегією є та, що наведена в I квадраті матриці Томпсона-Стріклінда. В рамках наведеної стратегії основну увагу товариство сконцентрувати на маркетингу. Фактори, що свідчать про вірний вибір стратегії, є цілі, що не суперечать стратегії і сприяють реалізації обраної стратегії. Дослідження зовнішніх і внутрішніх факторів свідчить, що ТОВ «Гілея» не має значних перешкод в досягненні обраної стратегії, і більшість факторів сприятимуть її реалізації. В подальшому проведемо дослідження сильних і слабких сторін ТОВ «Гілея» з використанням SWOT-аналізу. Побудуємо матрицю вірогідність / дія, наведемо фактори зовнішнього середовища, що впливають на діяльність товариства. Ці матриці представлені у таблицях 2.4 та 2.5.

Таблиця 2.4 – Матриця «вірогідність-дія» для ТОВ «Гілея»

		Вірогідність		
		Висока	Середня	Слабка
Дія	Сильна	1. Не повністю задоволений попит на наявні послуги 2. Стійкий попит на існуючі послуги 3. Надання нових послуг	1. Вдосконалення технологій перевезення, купівля нових видів транспорту 2. Зниження цін на послуги	1. Зниження податків і митних платежів 2. Поява нових перевізників
	Помірна	1. Вільний вхід на ринок 2. Вдосконалення менеджменту	1. Розорення і відхід підприємств-перевізників	1. Зміни переваг споживачів
	Слабка	1. Невдала поведінка конкурентів	1. Відсутність зарубіжних конкурентів	1. Державна підтримка підприємств
	Сильна	1. Несприятлива економічна ситуація в державі	1. Збоїв в роботі	1. Поява нових підприємств на ринку 2. Посилення конкуренції
	Помірна	1. Зниження рівня життя населення 2. Зростання податків і митних платежів	1. Посилення законодавства	1. Скачки курсів валют 2. Зміна купівельною спроможності
	Слабка	1. Зміна рівня цін	1. Зростання темпів інфляції	1. Погіршення політичної ситуації

Аналіз таблиць 2.4 і 2.5 дозволяє констатувати, що для отримання диференційованої оцінки значущості факторів зовнішнього середовища, необхідно застосувати метод зваженої оцінки впливу факторів, і представимо її у таблиці, де в першій колонці наведемо окремі фактори середовища; у другій – вагу наведених факторів, як відносну важливість визначену експертним методом; у третю – оцінка в балах силу впливу факторів на діяльність товариства, яка також визначається експертним методом у відповідності до обраної шкали.

Таблиця 2.5 – Зовнішні можливості і загрози

Можливості	Загрози
Вдосконалення технології	Зростання податків і митних платежів
Стійкий попит на послуги	Пониження рівня цін
Зниження податків і митних платежів	Зростання темпів інфляції
Зниження цін на пальне та комплектуючі	Посилення законодавства
Відсутність конкурентів	Зниження рівня життя населення
Не повністю задоволений попит на послуги	Зміна переваг споживачів послуг
Державна підтримка підприємств	Поява фірм, що надають ідентичні послуги за нижчою ціною
Поліпшення рівня життя населення	Скачки курсів валют
Вдосконалення менеджменту товариства	Несприятлива економічна ситуація в державі
Розорення і відхід фірм-перевізників – конкурентів товариства	Посилення конкуренції
Підвищення рівня цін	Поява нових виробників
Вільний вхід на ринок	Поява принципово нового товару
Впровадження в нові сегменти ринку	Збої в постачаннях продукції
Невдала поведінка конкурентів	Погіршення політичної ситуації

Зважена оцінка дії факторів на ТОВ «Гілея» визначається як вплив за бальною оцінкою. Для отримання повного уявлення необхідно здійснити ранжування отриманих даних в порядку зменшення їх впливу. Дані таблиці 2.5 дозволяють визначити, які з наведених зовнішніх чинників мають найвагомий позитивний чи негативний вплив на ТОВ «Гілея».

Аналіз внутрішнього середовища ТОВ «Гілея» буде здійснюватися з

допомогою обстеження функціональних зон товариства з метою виокремлення сильних і слабких сторін, і представлено в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 – Сильні і слабкі сторони ТОВ «Гілея»

Сильні сторони	Слабкі сторони
Достатня популярність	Вузький асортимент послуг
Імідж на ринку	Збої в постачанні
Фокусування на споживачах	Середній рівень цін
Висока рентабельність	Не упроваджена система ІСО
Зростання оборотних коштів	Не повна завантаженість автомобільного парку
Наявність джерела фінансування	Слабка структура управління
Сучасний автомобільний парк	Не участь персоналу в ухваленні управлінських рішень
Продумана стратегія у сфері діяльності	Вузька спеціалізація
Висока кваліфікація персоналу	Слабкість в розширенні асортименту послуг
Конкурентна цінова політика	

Оцінку внутрішнього середовища фірми – її сильні і слабкі сторони, а також зовнішні можливості і загрози зазвичай називають SWOT-аналізом. SWOT-аналіз – це визначення сильних і слабких сторін вашого підприємства, а також можливостей і загроз зовнішнього середовища, таблиця 2.7.

Таблиця 2.7 – SWOT-матриця ТОВ «Гілея»

Внутрішнє середовище	Сильні сторони (S)	Слабкі сторони (W)
	поле СІМ	поле СІВ
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відносно невеликий штат. 2. Молодий і перспективний колектив. 3. Гнучка політика керівництва. 4. Хороша репутація у клієнтів. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Необхідність оновлення частини автомобілів. 2. Невеликий офіс. 4. Значні витрати.
Зовнішнє середовище	Можливості (O)	Загрози (T)
	поле СЛМ	поле СЛЗ
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розширення автопарку. 2. Вихід на нові ринки. 3. Налагодження роботи з клієнтами інших регіонів та країн. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поява нових конкурентів. 2. Збільшення цін на матеріали. 3. Зростаючий конкурентний тиск.

За допомогою SWOT-матриці ТОВ «Гілея» можна обрати напрями

розвитку товариства а саме: у полі СіМ наведено стратегії підтримки і розвитку сильних сторін товариства у напрямку реалізації можливостей зовнішнього середовища; у полі СіЗ наведено стратегії використання сильних сторін товариства з метою згладжування (усунення) загроз; у полі СлМ наведено стратегії подолання слабких сторін товариства за рахунок можливостей зовнішнього середовища; у полі СлЗ наведено стратегії «кризового поля», оскільки тут поєднуються загрози середовища з слабкими сторонами товариства.

2.3 Аналіз основних техніко-економічних показників ТОВ «Гілея»

Для більш детальної характеристики ТОВ «Гілея» проведемо аналіз його техніко-економічних показників, які наведено у таблиці 2.8.

Таблиця 2.8 – Основні техніко-економічні показники діяльності ТОВ «Гілея» протягом 2018-2020 років

Показник	Од. виміру	Дані за роками			Темпи зміни, %	
		2018	2019	2020	2019/ 2018	2020/ 2019
1	2	3	4	5	6	7
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	тис. грн.	101646,0	93718,0	116500,3	92,2	124,3
2. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	тис. грн.	92977,0	78667,0	103870,6	84,6	132,0
3. Валовий прибуток (збиток)	тис. грн.	8669,0	15051,0	12629,7	173,6	83,9
4. Інші операційні доходи	тис. грн.	10326,0	4404,0	12890,2	42,6	292,7
5. Інші операційні витрати	тис. грн.	7293,0	5092,0	4567,2	69,8	89,7
6. Інші витрати	тис. грн.	3450,0	8785,0	4840,9	254,6	55,1
7. Фінансовий результат до оподаткування	тис. грн.	8252,0	5578,0	16111,8	67,6	288,8

Продовження таблиці 2.8

1	2	3	4	5	6	7
8. Чистий прибуток (збиток)	тис. грн.	6783,0	4601,0	13831,7	67,8	300,6
9. Середньооблікова чисельність працівників	чол.	76	76	79	100,0	103,9
10. Фонд оплати праці	тис. грн.	9302,4	9849,6	11470,8	105,9	116,5
11. Середньомісячна заробітна плата одного працівника	грн.	10200,0	10800,0	12100,0	105,9	112,0
12. Середньорічний виробіток одного працівника	тис. грн.	1337,4	1233,1	1474,7	92,2	119,6
13. Середньорічна вартість основних виробничих фондів	тис. грн.	23738,0	23612,8	40138,6	99,5	170,0
14. Фондовіддача	грн.	4,3	4,0	2,9	92,7	73,1
15. Рентабельність реалізованої продукції	%	8,9	7,1	15,5	–	–

Чистий дохід від реалізації продукції у ТОВ «Гілея» протягом 2018 – 2020 років становить у 2018 році – 101646,0 тис.грн., у 2019 році – 93718,0 тис.грн., у 2020 році – 116500,3 тис.грн. (рис. 2.6).

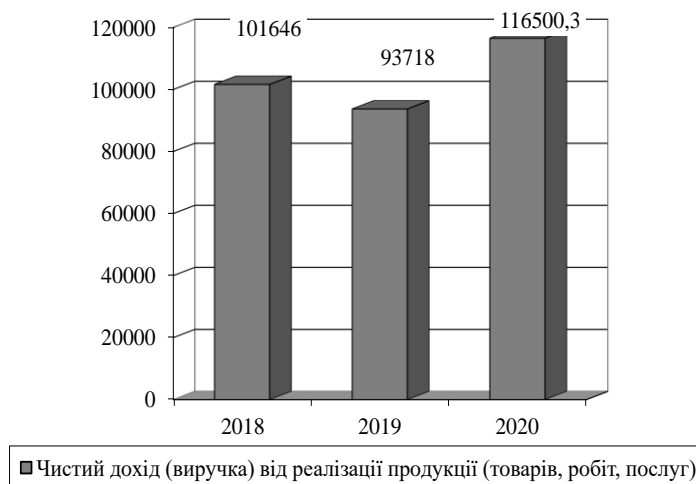


Рисунок 2.6 – Чистий дохід від реалізації продукції ТОВ «Гілея» протягом 2018-2020 років, тис.грн.

Зменшення чистого доходу від реалізації продукції у 2019 році в порівнянні з 2018 роком становить 7,8%, а у 2020 році в порівнянні з 2019 роком зростання становило 24,3%.

Собівартість реалізованої продукції у ТОВ «Гілея» протягом 2018 – 2020 років становить у 2018 році – 92977,0 тис.грн., у 2019 році – 78667,0 тис.грн., у 2020 році – 103870,6 тис.грн. (рис. 2.7). Зменшення собівартості реалізованої продукції у 2019 році в порівнянні з 2018 роком становить 5,4%, і зросло у 2020 році в порівнянні з 2019 році на 32,0%.

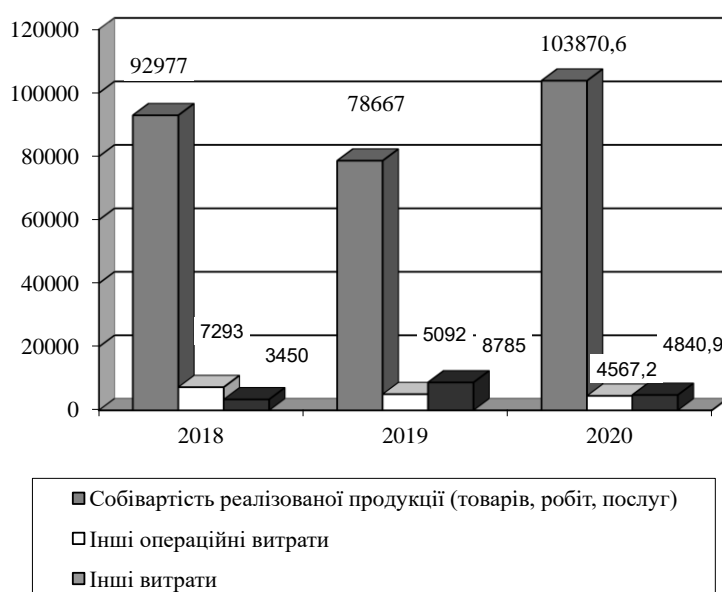


Рисунок 2.7 – Собівартість реалізованої продукції, інші операційні витрати та інші витрати ТОВ «Гілея» протягом 2018-2020 років, тис.грн.

Інші операційні витрати у ТОВ «Гілея» протягом 2018 – 2020 років становили у 2018 році – 7293,0 тис.грн., у 2019 році – 5092,0 тис.грн., у 2020 році – 4567,2 тис.грн. (рис. 2.7). Їх зменшення становило у 2019 році в порівнянні з 2018 роком 30,2%, і у 2020 році в порівнянні з 2019 році на 10,3%.

Інші витрати у ТОВ «Гілея» протягом 2018 – 2020 років становили у 2018 році – 3450,0 тис.грн., у 2019 році – 8785,0 тис.грн., у 2020 році – 4840,9 тис.грн. (рис. 2.7). Їх зростання становило у 2019 році в порівнянні з 2018 роком 154,6%, і зменшення у 2020 році в порівнянні з 2019 році на 44,9%.

У ТОВ «Гілея» фінансовий результат до оподаткування становить: у 2018 році – 8252,0 тис.грн., у 2019 році – 5578,0 тис.грн., 2020 році – 16111,8 тис.грн. (рис. 2.8). Зменшення фінансового результату від операційної діяльності у 2019 році в порівнянні з 2018 роком становить 32,1%, а зростання у 2020 році в порівнянні з 2019 році склало 188,8%.

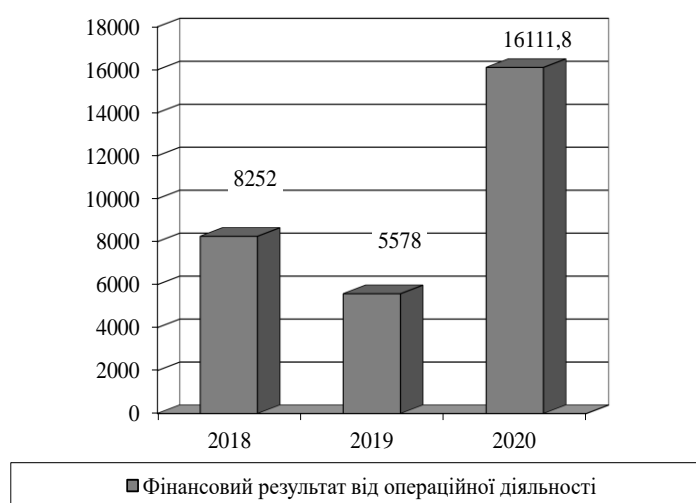


Рисунок 2.8 – Фінансовий результат до оподаткування ТОВ «Гілея» протягом 2018-2020 років, тис.грн.

Чистий прибуток ТОВ «Гілея» становить: у 2018 році – 6783,0 тис.грн., у 2019 році – 4601,0 тис.грн., у 2020 році – 13831,7 тис.грн. (рис. 2.9). Зменшення чистого прибутку у 2019 році в порівнянні з 2018 роком становить 32,2%, а зростання у 2020 році в порівнянні з 2019 році склало 200,6%.

Середньооблікова чисельність працівників у ТОВ «Гілея» становить: у 2018 році – 76 чол., у 2019 році – 76 чол., у 2020 році – 79 чол.

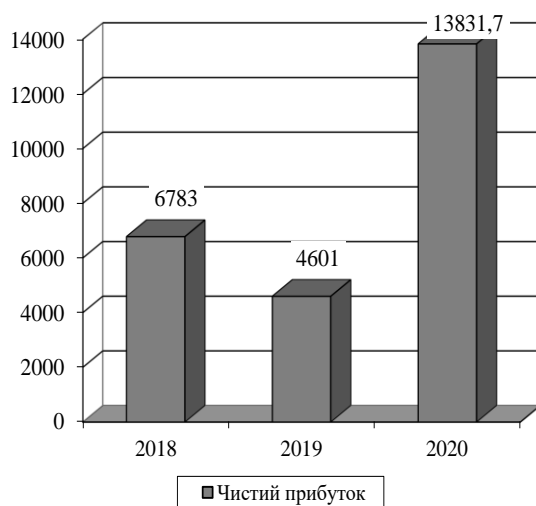


Рисунок 2.9 – Чистий прибуток ТОВ «Гілея» протягом 2018-2020 років, тис.грн.

У ТОВ «Гілея» фонд оплати праці становить у 2018 році – 9302,4 тис.грн., у 2019 році – 9849,6 тис.грн., у 2020 році – 11470,8 тис.грн. (рис. 2.10). Зростання фонду оплати праці у 2019 році в порівнянні з 2018 роком становить 5,9%, а у 2020 році в порівнянні з 2019 роком на 16,5%.

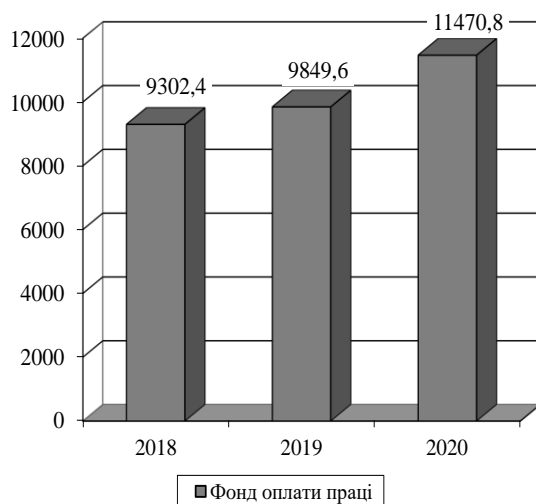


Рисунок 2.10 – Фонд оплати праці ТОВ «Гілея» протягом 2018-2020 років, тис.грн.

Середньомісячна заробітна плата працівника ТОВ «Гілея» становить у 2018 році – 10200,0 грн., у 2019 році – 10800,0 грн., у 2020 році – 12100,0 грн. (рис. 2.11). Зростання середньомісячної заробітної плати у 2019 році в порівнянні з 2018 роком становить 5,9%, а у 2020 році в порівнянні з 2019 році – 12,0%.

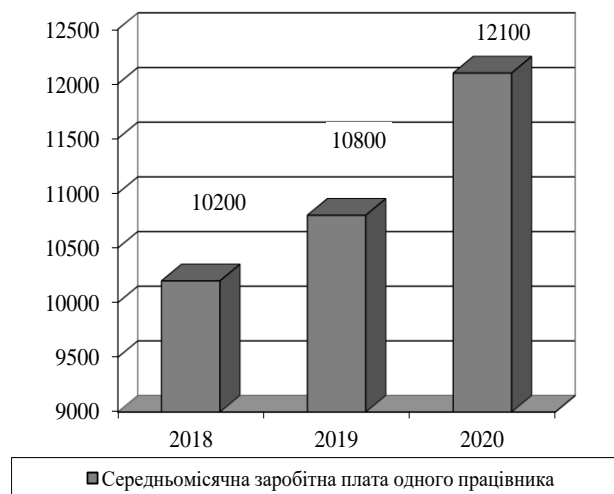


Рисунок 2.11 – Середньомісячна заробітна плата одного працівника ТОВ «Гілея» протягом 2018-2020 років, грн.

У ТОВ «Гілея» середньорічний виробіток одного працівника становить у 2018 році – 1337,4 тис.грн., у 2019 році – 1233,1 тис.грн., у 2020 році – 1474,7 (рис. 2.12).

Зменшення середньорічного виробітку одного працівника у 2019 році в порівнянні з 2018 роком становило на 7,8% та зростання у 2020 році в порівнянні з 2019 роком становить 19,6%.

Середньорічна вартість основних виробничих фондів ТОВ «Гілея» становить у 2018 році – 23738,0 тис.грн., у 2019 році – 23612,8 тис.грн., у 2020 році – 40138,6 тис.грн. (рис. 2.13). Відбувається зменшення середньорічної вартості основних виробничих фондів у 2019 році в порівнянні з 2018 роком на 0,5% та їх зростання у 2020 році в порівнянні з 2019 роком на 70,0%.

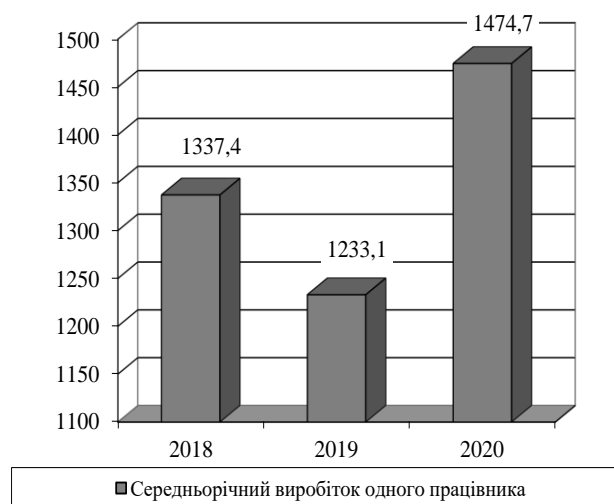


Рисунок 2.12 – Середньорічний виробіток ТОВ «Гілея» протягом 2018-2020 років, тис.грн.

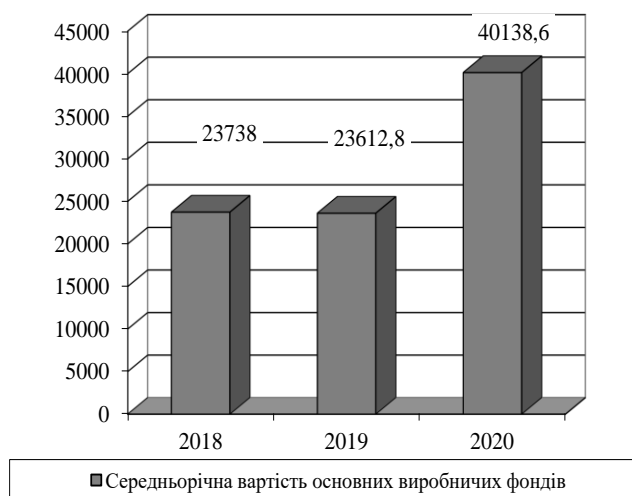


Рисунок 2.13 – Середньорічна вартість основних виробничих фондів ТОВ «Гілея» протягом 2018-2020 років, тис.грн.

Фондовіддача ТОВ «Гілея» становить у 2018 році – 4,3 грн., у 2019 році – 4,0 грн., у 2020 році – 2,9 грн. Відбувається зменшення фондівіддачі у 2019 році в порівнянні з 2018 роком на 7,3% та зменшення у 2020 році в порівнянні з 2019

роком на 26,9%.

Рентабельність реалізованої продукції у ТОВ «Гілея» залишається більше 7%, і становить у 2018 році – 8,9% та у 2019 році – 7,1%, у 2020 році – 15,5%.

Висновки до розділу 2

Дослідження інвестиційного клімату проводить Європейська Бізнес Асоціація, експерти якої констатували, що впродовж 2020 року рівень інвестиційної привабливості України послідовно знижувалася, залишаючись у негативній площині. Більшість опитаних керівників компаній-членів Асоціації в рамках дослідження «Індекс інвестиційної привабливості України», а саме 62%, вважають поточний інвестиційний клімат несприятливим, ще 34% – нейтральним, і тільки 4% директорів переконані, що інвестиційний клімат сприяє веденню бізнесу в Україні. 90% опитуваних бізнесменів членів Асоціації зазначили, що в Україні слабка судова система, 80% – високий рівень корупції, а 65% – наявна тіньова економіка.

ТОВ «Гілея» перевозить вантажі власним автомобільним транспортом з країн Фінляндії та Скандинавії в країни СНД, Європи, Кавказу та Середньої Азії.

Чистий дохід від реалізації продукції у ТОВ «Гілея» протягом 2018 – 2020 років становить у 2018 році – 101646,0 тис.грн., у 2019 році – 93718,0 тис.грн., у 2020 році – 116500,3 тис.грн. Собівартість реалізованої продукції у ТОВ «Гілея» протягом 2018 – 2020 років становить у 2018 році – 92977,0 тис.грн., у 2019 році – 78667,0 тис.грн., у 2020 році – 103870,6 тис.грн. Чистий прибуток ТОВ «Гілея» становить: у 2018 році – 6783,0 тис.грн., у 2019 році – 4601,0 тис.грн., у 2020 році – 13831,7 тис.грн. Рентабельність реалізованої продукції у ТОВ «Гілея» залишається більше 7%, і становить у 2018 році – 8,9% та у 2019 році – 7,1%, у 2020 році – 15,5%.

3 УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТОВ «ГІЛЕЯ»

3.1 Рекомендації щодо формування стратегії інвестиційної діяльності для ТОВ «Гілея»

В умовах нестабільності економічної ситуації та карантинних обмежень нового значення набуває розробка інвестиційної стратегії. Інвестиційна стратегія є системою цілей інвестиційної діяльності ТОВ «Гілея» та розробкою способів їх досягнення шляхом прогнозування умов зовнішнього та внутрішнього інвестиційного середовища, а також, включає систему моніторингу результатів інвестиційної діяльності.

Ключові елементи структури інвестиційної стратегії наведені на рисунку 3.1.

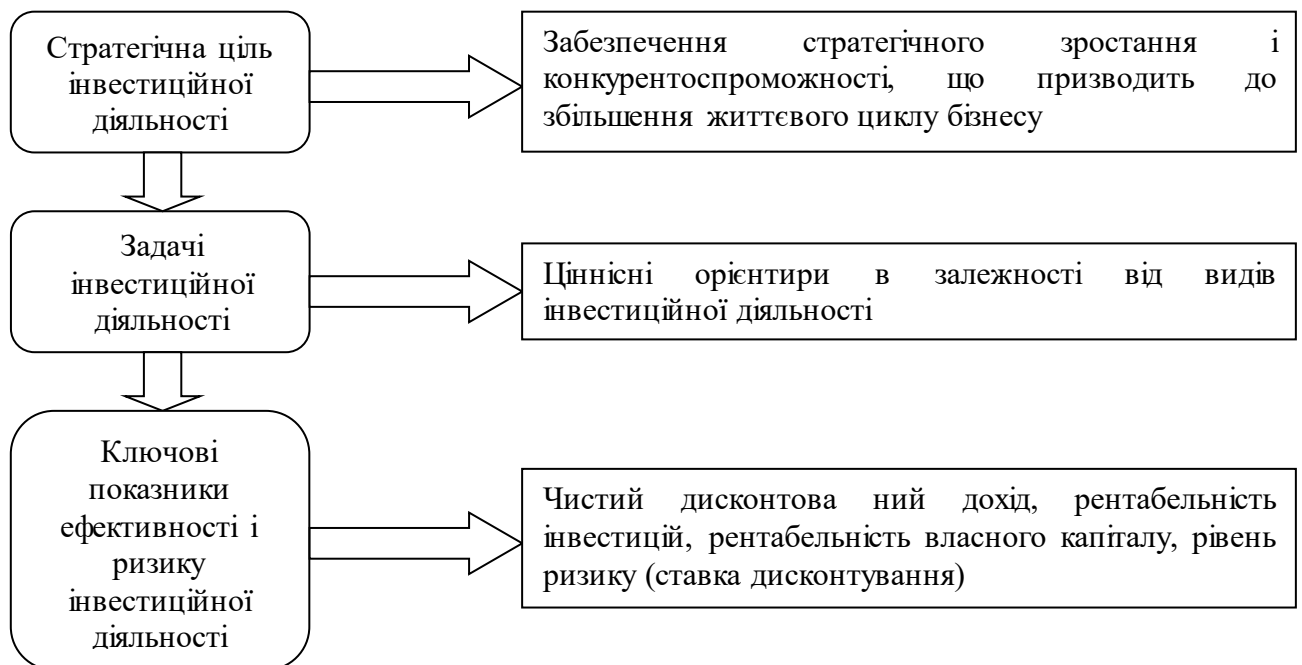


Рисунок 3.1 – Ключові елементи структури інвестиційної стратегії

Визначальним фактором у виборі інвестування є інвестиційні переваги та

світогляд власників та менеджменту компанії. У сучасній практиці виділяються такі типи інвестиційного світогляду:

- 1) консервативний;
- 2) помірно-консервативний;
- 3) помірно-агресивний;
- 4) агресивний.

В основі виділення типу інвестиційного світогляду закладено проблеми можливостей співвідношень різних інвестиційних проєктів у портфелі чи стратегічній програмі та допустимість вибору інвестиційних проєктів із найкращою дохідністю.

Варіанти допустимих типів інвестиційних світоглядів наведено на рисунку 3.2.

		Чи існує можливість оптимізації структури портфеля?	
		Так	Ні
Чи існує можливість оптимізації дохідності?	Так	Агресивний тип	Помірно- агресивний тип
	Ні	Помірно- консервативний тип	Консервативний тип

Рисунок 3.2 – Визначення типу інвестування

Агресивний тип інвестування ілюструє наступність обох позицій (можливість оптимізації прибутковості та можливість оптимізації структури портфеля), що потребує постійного коригування інвестиційної стратегії.

Помірно – агресивний тип інвестування потребує постійного моніторингу інвестиційних проєктів з метою виявлення найбільш прибуткових та включення їх в інвестиційний портфель.

Помірно – консервативний тип інвестування потребує постійного моніторингу ризику інвестиційних вкладень.

Консервативний тип інвестування потребує пасивного моніторингу.
Підсумки порівняння всіх типів інвестування наведено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Визначення напрямку інвестування, виходячи з інвестиційного світогляду

Показник	Агресивний	Помірно-агресивний	Помірно-консервативний	Консервативний
Напрямок інвестування	Кілька найбільш дохідних і ризикових	Декілька напрямів	Один найбільш перспективний	Всі можливі
Кількість проєктів в портфелі	Декілька найбільш перспективних	По одному проєкту з кожного напрямку	Декілька, що мають найкращі показники ефективності	Один – два проєкти з кожного напрямку

Виходячи з певного типу інвестування, інвестиційний менеджер розробляє систему поглядів на визначення ефективності інвестиційних вкладень, як певне співвідношення прийнятних параметрів оцінки ефективності та ризику інвестиційних проєктів залежно від типу інвестування (табл. 3.2).

Таблиця 3.2 – Формування системи поглядів на ефективність інвестування виходячи з інвестиційного світогляду

Показник	Агресивний	Помірно-агресивний	Помірно-консервативний	Консервативний
Необхідна дохідність інвестицій	Максимально можлива	Висока	Середня	Відповідає показнику стійкого зростання
Рівень ризику інвестиційного портфеля	Високий	Середній	Середній	Низький

Наступний структурний елемент інвестування є ціле покладання інвестиційної діяльності товариства. Широта і рівень диверсифікації залежить від інвестиційного світогляду, отже, широта диверсифікації характеризує

кількість напрямів інвестування, а ступінь диверсифікації – частку проєктів кожного напрямку у портфелі.

Наведемо параметри диверсифікації залежно від типу інвестування у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 – Широта та ступінь диверсифікації інвестиційного портфеля, залежно від типу інвестиційного світогляду

Показник	Агресивний	Помірно-агресивний	Помірно-консервативний	Консервативний
Широта диверсифікації	Середня	Середня	Середня	Значна
Ступінь диверсифікації	Значна	Середня	Середня	Значна

Характеристику поглядів на інвестування у ТОВ «Гілея» наведено у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4. – Характеристика поглядів на інвестування у ТОВ «Гілея»

Тип інвестування / Показник	Помірно-консервативний
Напрямок інвестування	Один найбільш перспективний
Кількість проєктів в портфелі	Деякі, що мають найкращі показники ефективності
Необхідна дохідність інвестицій	Середня
Рівень ризику інвестиційного портфеля	Середній
Широта диверсифікації	Середня
Ступінь диверсифікації	Середня

З погляду підприємств транспорту, в інвестиційній діяльності переважатиме внутрішньогалузева диверсифікація, оскільки інвестиційні проєкти галузі є високовитратними, неподільними, унікальними, високотехнологічними та довгостроковими.

Розробку системи цілей інвестиційної діяльності доцільно розпочати з ідентифікації інвестиційних можливостей фірми. Для виявлення інвестиційних можливостей фірми можна використовувати підхід, який називається матрицею

бізнес – стратегії, розробленої Boston Consulting Group, яка встановлює зв'язок між становищем компанії на ринку та інвестиційною стратегією. Компанії при цьому поділяються на групи: «зірки», «дійні корови», «важкі діти» та «собаки».

Один із способів встановлення зв'язків між матрицею загальної та інвестиційної стратегії наведено на рисунку 3.3.



Рисунок 3.3 – Взаємозв'язок загальної та інвестиційної стратегії

Найпривабливішими є проекти з високою прибутковістю за мінімального ризику, проте «зірки» можуть дозволити собі включити в інвестиційний портфель проекти, що можуть принести високий прибуток за значного ступеня ризику. Інвестиційні проекти з низьким ступенем ризику та низькою прибутковістю можуть розглядатися організаціями, за умови якщо вони відповідають їх стратегічним планам.

Організаціям, які можна зарахувати до «важких дітей», доступні інвестиційні проекти з низьким ступенем ризику та відносно високою прибутковістю, у яких не зацікавились «зірки».

«Дійні корови», які контролюють початкову частку ринку, що повільно зростає, можуть розраховувати тільки на інвестиційні проекти, що є мало ризиковими і мають незначну прибутковість, за винятком стратегії галузевої диверсифікації.

«Собакам» залишаються інвестиційні проекти з відносно низькою прибутковістю та високим ступенем ризику.

Ключовими показниками, що дозволяють визначити, до якої категорії належить компанія («зірки», «дійні корови», «важкі діти» та «собаки»), мають стати: коефіцієнтом сталого зростання та темпи зростання галузі (для ТОВ «Гілея» це галузь транспорту), відносно інших галузей економіки.

Оцінку інвестиційного потенціалу ТОВ «Гілея» варто проводити за такими напрямками:

- потенціал формування інвестиційних ресурсів;
- ефективність інвестиційної діяльності;
- якість управління інвестиційною діяльністю;
- оцінка рівня ризику реалізованих інвестиційних програм та проектів, а також фінансових інвестицій.

Для того, щоб адекватно виділити проекти, які заслуговують на увагу, варто сформулювати стратегічні цілі інвестиційної діяльності, які будуть залежати від загальної стратегії бізнесу.

В сучасних умовах функціонування підприємств серед всіх стратегій найбільш прийнятною для ТОВ «Гілея» є стратегія диференціації. Відповідно головною метою інвестиційної діяльності ТОВ «Гілея» є створення можливостей для надання послуги, яку не надають конкуренти, але яка, як вважається, має споживчий попит у клієнтів компанії або розширення сегмента послуги, що вже надається (залучення нових клієнтських груп).

Наступним кроком у формуванні системи цілей інвестиційної діяльності ТОВ «Гілея» має стати формування цільових установок – комплексу підцілей, спрямованих на реалізацію інвестиційної стратегії. Цільові установки мають стати орієнтирами на шляху досягнення головної стратегічної мети та визначити основні етапи її досягнення. Таким чином, необхідно сформулювати «дерево цілей» інвестиційної діяльності ТОВ «Гілея».

Кількість другорядних цілей визначається можливими шляхами досягнення головної мети інвестиційної діяльності та наявними інвестиційними

ресурсами ТОВ «Гілея».

При використанні стратегії диференціації головною метою стратегії інвестиційної діяльності ТОВ «Гілея» є забезпечення сталого зростання та конкурентоспроможності за рахунок розширення спектру послуг або залучення нових клієнтських послуг груп, цілями другого рівня може бути:

- придбання спеціалізованих активів, необхідних для надання нової послуги;
- прийняття рішень щодо активів, які не використовуються;
- підготовка персоналу для надання нової послуги;
- організація системи контролю за якістю;
- розробка спеціальних умов надання послуг для нових клієнтських груп та ін.

При цьому система цілей повинна бути сформована таким чином, щоб вони були зрозумілі кожному співробітнику ТОВ «Гілея», який буде брати участь у реалізації інвестиційної стратегії. Інструментом, що дозволить вирішити цю проблему, має стати стратегічна карта, де буде позначено місце кожного співробітника в системі реалізації інвестиційної стратегії.

Для транспортних компаній – перевізників, до яких належить ТОВ «Гілея», при розробці стратегічної карти необхідно включити додаткову соціально-економічну складову. Стратегічна карта для ТОВ «Гілея» представлена таблиці 3.5.

Таблиця 3.5 – Стратегічна карта інвестиційної діяльності для ТОВ «Гілея»

Перспектива	Ціль	Задачі	Показники
1	2	3	4
Клієнтська складова	Скорочення термінів обслуговування клієнтів	Скорочення термінів обслуговування одного клієнта	Час обслуговування одного клієнта
		Дотримання графіку обслуговування клієнтів	Витрати на обслуговування одного клієнта

Продовження таблиці 3.5

1	2	3	4
Фінансова ефективність	Підвищення рівня доступності і якості послуг на основі рентабельності інвестицій	Зростання виручки і прибутку товариства	Рентабельність інвестицій Темп зростання виручки
	Збільшення життєвого циклу товариства	Забезпечення стійкого зростання	Коефіцієнт стійкого росту
	Підвищення конкурентоспроможності	Розширення сектору послуг, що надається товариством та підвищення їх якості	Збільшення виручки за рахунок розширення переліку послуг
	Заміна або модернізація застарілого обладнання	Збільшення продуктивності активів	Збільшення продуктивності активів Ступінь зносу основних фондів
Соціально-економічна складова	Скорочення негативних зовнішніх ефектів	Контроль над впливом на оточуюче середовище	Рівень забруднення оточуючого середовища
	Скорочення транспортної складової у ВВП	Мінімізація вартості обслуговування одного клієнта	Витрати на обслуговування одного клієнта
	Підвищення безпеки автоперевезень	Скорочення кількості аварій	Кількість аварій Втрати від аварій
Внутрішні бізнес-процеси	Підвищення ефективності використання наявних ресурсів	Оптимізація виробничого циклу	Відсоток використання виробничих потужностей
		Скорочення простоїв обладнання та автотранспорту	Час простоїв обладнання та автотранспорту
Навчання і зростання	Підвищення кваліфікації персоналу	Збільшення кількості співробітників з професійною освітою	Кількість співробітників, що мають професійну освіту
		Освоєння суміжних спеціальностей	Кількість співробітників, що здобули суміжну спеціальність

Наступним етапом має стати розробка системи кількісних індикаторів інвестиційної стратегії. Система кількісних індикаторів має базуватися на даних аналізу інвестиційної діяльності товариства, де мають бути відображені всі перспективи, які є у ТОВ «Гілея» на ринку.

Кількісні індикатори повинні розраховуватися, виходячи з можливостей та прагнень власників з урахуванням галузевих особливостей. На основі

ключових показників ефективності та результативності інвестиційної стратегії керівництво товариства має розробити критерії відбору інвестиційних проєктів для включення їх в інвестиційний портфель компанії. Ці критерії можна поділити на дві групи: якісні та кількісні.

Оцінка досягнення поставлених цілей та моніторинг інвестиційної стратегії проводиться шляхом порівняння фактичних та планових показників, і навіть з допомогою визначення критичних значень ключових показників. Моніторинг основних показників допоможе уникнути значних втрат, тому що за зниження показників проєкту до критичної позначки керівництво товариства має передбачити умови «виходу» з такого проєкту.

Підсумовуючи, слід виділити такі моменти у створенні інвестиційної стратегії товариства. Інвестиційна стратегія є частиною загальної стратегії бізнесу та націлена на ефективне використання наявного інвестиційного потенціалу в умовах прогнозованих змін факторів зовнішнього та внутрішнього інвестиційного середовища. Розробка інвестиційної стратегії дозволяє підвищити ефективність інвестиційної діяльності товариства, і навіть мінімізувати ризики прийняття неправильних рішень.

3.2 Рекомендації щодо прийняття управлінських рішень при здійсненні інвестиційної діяльності у ТОВ «Гілея»

Розробка та реалізація управлінських рішень включає перелік певних етапів, зокрема:

1. Розробка та визначення мети.
2. Вивчення існуючої проблеми.
3. Вибір та обґрунтування критеріїв оцінки ефективності та можливих наслідків прийнятих рішень.
4. Розробка та розгляд варіантів рішень.

5. Вибір із множини управлінських рішень найбільш оптимального.
6. Остаточне прийняття управлінського рішення.
7. Доведення управлінського рішення до виконавців.
8. Моніторинг та контроль за виконанням управлінського рішення.

На процес прийняття та реалізації управлінських рішень впливає безліч факторів, зокрема: ймовірний ступінь ризику, що виникає за умови прийняття необґрунтованих та неправильних рішень; обмежена кількість часу при оцінці варіантів управлінських рішень; ступінь підтримки та лідерства керівника (менеджера проєкту) в колективі; особисті якості, професіоналізм та харизма керівника (менеджера проєкту); наявність встановлених стандартів та політика товариства.

Для більш детального аналізу прийняття управлінських рішень при здійсненні інвестиційної діяльності розглянемо основні моделі (класичну, поведінкову, ірраціональну) прийняття управлінських рішень, які представлено у таблиці 3.6.

Таблиця 3.6 – Моделі (класична, поведінкова, ірраціональна) прийняття управлінських рішень

Назва моделі	Базові поняття	Характеристики прийняття рішень	Застосування
1	2	3	4
Класична модель прийняття рішень	Раціональність	Рішення приймається за наявності повної інформації щодо об'єкта Наявна повна інформація про існуючі альтернативи та наслідки управлінського рішення Здійснюється ранжування переваг за ступенем їх важливості Головною метою управлінського рішення є максимізація кінцевого результату	Приймається програмоване управлінське рішення Достатність потрібної інформації
Поведінкова модель прийняття рішень	Обмежена раціональність	Рішення приймається за відсутності повної інформації щодо об'єкта Наявна неповна інформація про існуючі альтернативи та наслідки управлінського рішення	При прийнятті рішення обмежена або відсутня інформація

Продовження таблиці 3.6

1	2	3	4
Ірраціональна модель прийняття рішень	Досягнення задоволеності	Рішення приймається без дослідження альтернативних варіантів їх реалізації	Управлінське рішення направлені на вирішення нової проблеми, що є важкою для вирішення. Вони приймаються за умов дефіциту часу

Виходячи із теорії та практики прийняття управлінських рішень, у тому числі існуючих моделей його прийняття; особливостей та методологічних засад інвестиційної діяльності; дослідження передумов успішного функціонування та основних показників діяльності товариства; тенденцій формування та складових інвестиційного клімату у галузі, можна розробити загальний алгоритм прийняття управлінського рішення щодо доцільності інвестування та здійснення інвестиційної діяльності. Для побудови алгоритму можуть бути застосовані моделі та схеми управлінських рішень. Однією із найважливіших умов прийняття ефективного управлінського рішення є розгляд альтернатив рішень та вибір найоптимальнішого.

Слід зазначити, що існують різні моделі прийняття управлінських рішень, до яких належать наступні: інтуїтивні рішення; рішеннями заснованими на судженнях; раціональні рішення.

При розробці та реалізації управлінського рішення слід здійснювати вибір з існуючих варіантів та напрямів його реалізації. Прийняття ефективних рішень сприятиме скороченню розриву між наявним станом товариства та бажаним.

При побудові алгоритму прийняття управлінського рішення про доцільність здійснення інвестування необхідно використовувати модель прийняття раціональних рішень.

Сутнісну характеристику раціонального рішення наведено на рисунку 3.4.

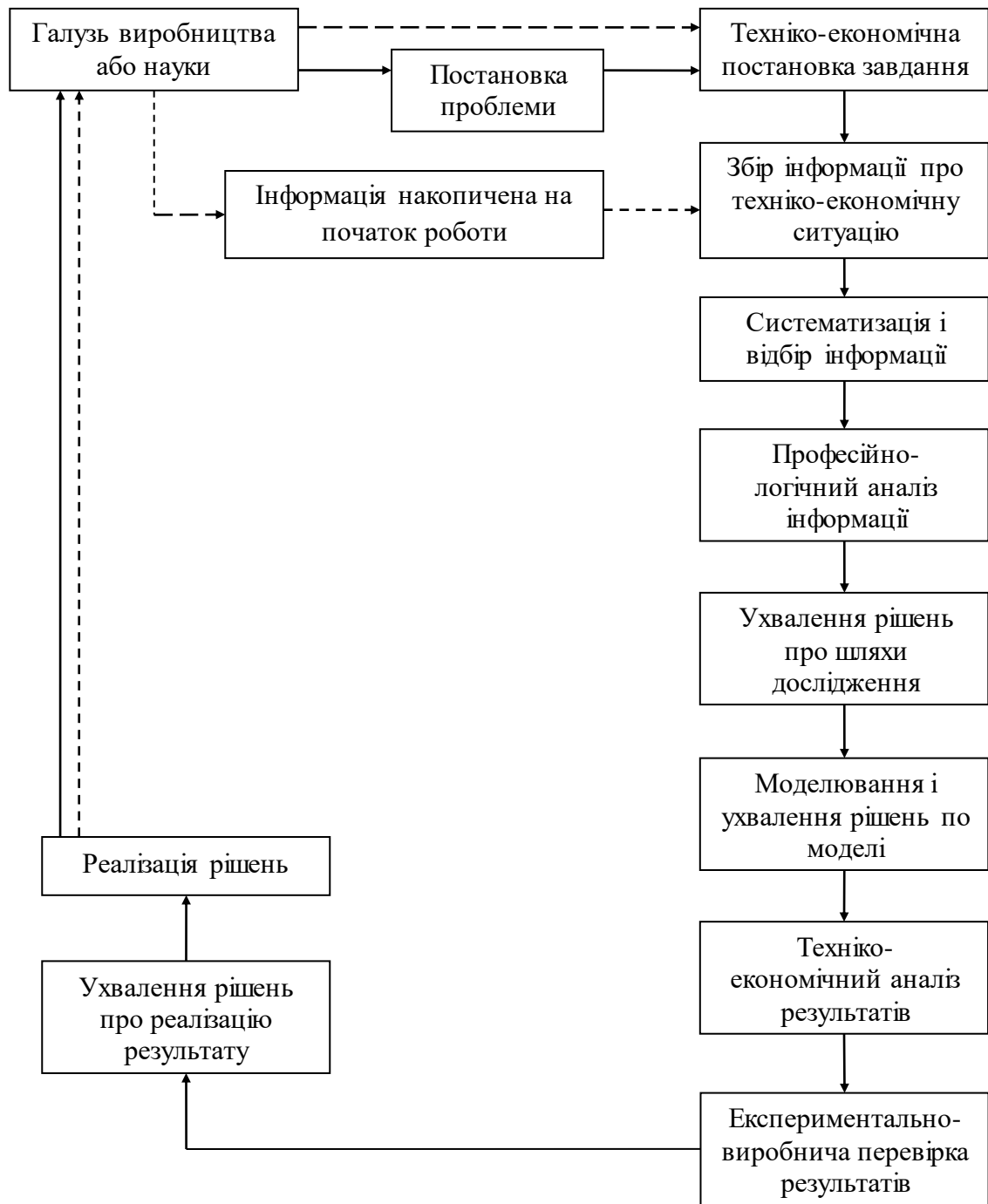


Рисунок 3.4 – Управлінські рішення щодо вирішення техніко-економічних завдань

Доцільність інвестування залежить від поставленої мети (економічної, соціальної, екологічної), тому такий етап процесу прийняття управлінських рішень, як розгляд варіантів рішень, є найвпливовішим, на нашу думку, під час оцінки оптимальності прийнятого рішення. Алгоритм прийняття управлінського рішення в процесі інвестування наведено на рисунку 3.5.

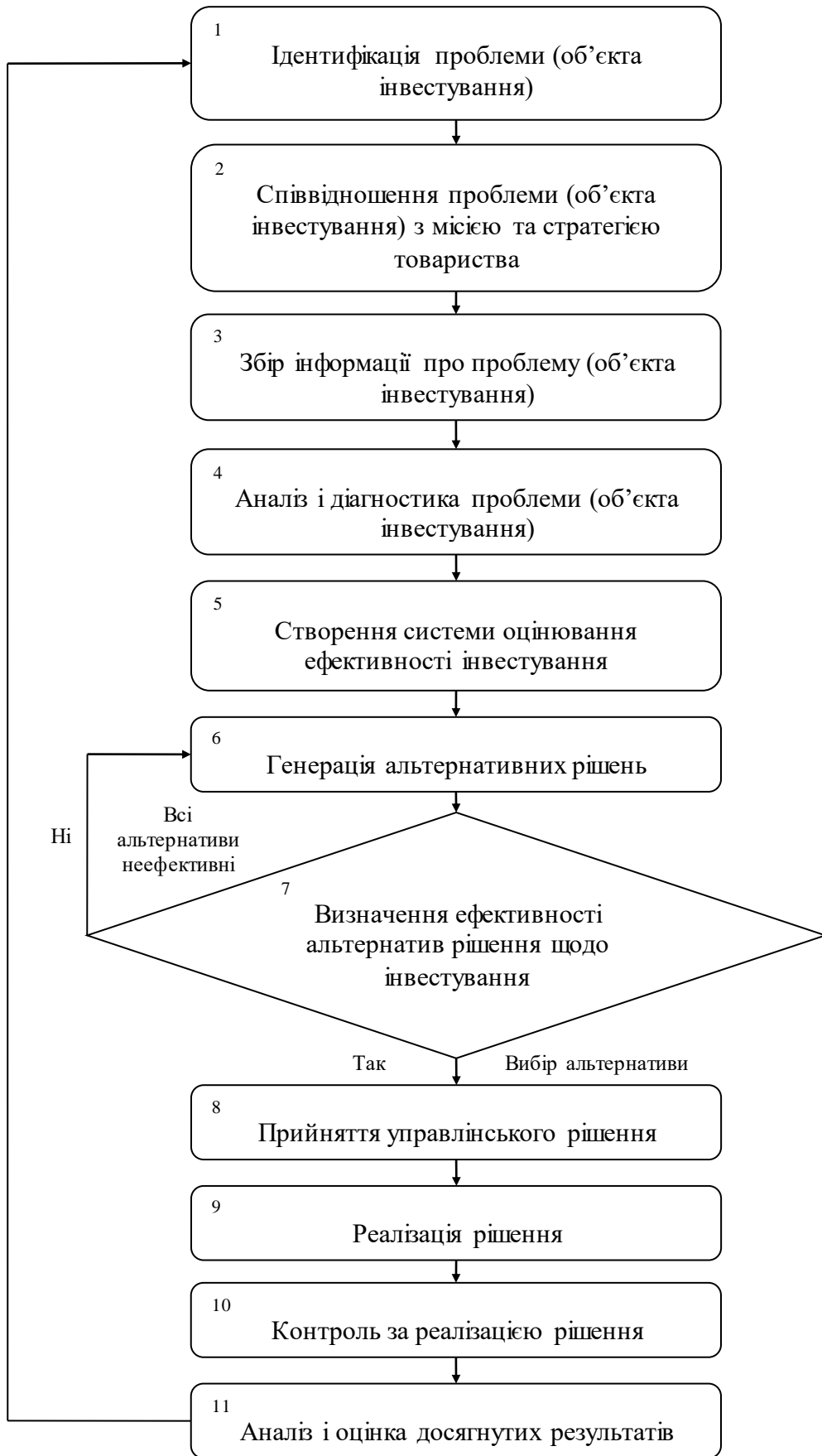


Рисунок 3.5 – Алгоритм прийняття управлінського рішення в процесі інвестування

Алгоритм прийняття управлінського рішення в процесі інвестування включає всі необхідні блоки для прийняття раціонального та обґрунтованого рішення.

На концептуальному рівні інвестиційний аналіз повинен будуватися в ракурсі трьох фінансових вимірів компанії: ліквідності, інвестиційного ризику та інвестиційної вартості. Тому для визначення результатів інвестиційної діяльності «створені прибутку, розраховані традиційними бухгалтерськими методами, оцінюються через призму інвестиційних ризиків, в порівнянні з необхідною за ризик доходністю або витратами на капітал підприємства».

Спрощена схема залучення та розподілу фінансових ресурсів у рамках інвестиційної діяльності товариства представлена на рисунку 3.6.



Рисунок 3.6 – Схема залучення та розподілу фінансових ресурсів у рамках інвестиційної діяльності товариства

При застосуванні в інвестиційному аналізі фінансових вимірів

товариства – ризику, вартості, ціни капіталу та ліквідності – виникає необхідність удосконалення методичних засад їх оцінки при прийнятті фінансових рішень. Вибір найбільш раціональної форми фінансування інвестиційної діяльності товариства доцільно здійснювати з урахуванням оцінки ціни кожного джерела формування інвестиційного капіталу (чи ціни інвестиційного капіталу товариства), що є витрати залучення певного обсягу фінансових ресурсів, задіяних в інвестиційної діяльності, на одиницю обсягу даних ресурсів. Сутність концепції ціни капіталу не залежить від застосовуваних термінів і у тому, що як чинник виробництва має певну ціну, рівень якої визначається витратами з його залучення. Формується даний показник, головним чином, на стадії залучення фінансових ресурсів.

3.3 Рекомендації щодо розширення бізнесу за рахунок диверсифікації послуг у ТОВ «Гілея»

У цьому підрозділі пропонується розширення бізнесу за рахунок диверсифікації послуг у ТОВ «Гілея», зокрема за рахунок надання послуг по евакуації автомобілів. До основні видів послуг, що пропонується впровадити у ТОВ «Гілея» використовуючи евакуатор належать:

1) складна евакуація (несправне кермо, відсутність коліс). Евакуація автомобіля з заблокованими колесами належить до складних завдань. Навантаження такого автомобіля буде здійснюватися за допомогою навантаження на евакуатор з лебідкою та підкатних візків;

2) евакуація з повним навантаженням автомобіля за допомогою лебідки. Евакуація з повним навантаженням передбачає розміщення всього автомобіля на платформі евакуатора і дозволяє перевозити машини масою до 6 тонн. Використовується електролебідка, яка може працювати при заглушеному двигуні від акумулятора та керується за допомогою пульта. При необхідності

електролебідка переміщається горизонталлю, завдяки чому може вільно зачепитися за буксирувальний гак автомобіля;

- 3) терміновий виїзд евакуатора;
- 4) транспортування спецтехніки (міні трактори, міні екскаватори);
- 5) транспортування квадроциклів, снігоходів, причепів та іншої малотоннажної техніки.

Основні способи надання послуг:

- термінова евакуація транспорту з місця аварії;
- переміщення транспортного засобу від місця поломки до автосервісу, в гараж або на стоянку; автосалон.

ТОВ «Гілея» планується придбати два евакуатори загальною вартістю 110000 дол.США. Інвестиційний план проєкту наведено у таблиці 3.7.

Таблиця 3.7 – Інвестиційний план проєкту, дол. США

Структура інвестиційних вкладень	Сума, дол. США
Власні кошти	20000
Позикові кошти	90000
Загальна сума	110000

В якості позикових коштів планується залучення кредитних ресурсів. Умови кредитування наведено у таблиці 3.8.

Таблиця 3.7 – Умови кредитування

Валюта кредиту	дол. США
Ставка винагороди, на рік (%)	10
Термін погашення, років	5
Виплата відсотків та основного боргу	щомісячно
Пільговий період погашення відсотків, міс.	0
Власна участь 18% від суми кредиту	20000
Тип погашення основного боргу	рівними частками

Джерелом погашення кредиту будуть доходи від реалізації послуг. Як забезпечення позики та власної участі у проєкті буде запропоновано основні

засоби.

Головне завдання, що стоїть перед ТОВ «Гілея» – зміцнення завойованих позицій за допомогою розширення послуг. З метою стратегії розвитку товариства тактичний план необхідних заходів виглядає так:

- використання внутрішніх потенційних можливостей підвищення якості послуг;
- збереження цін на послуги та стабільної рентабельності;
- формування споживчих переваг у бік послуг підприємства.
- розширення клієнтської бази в межах міста та регіону;
- організація чіткого зворотного зв'язку з клієнтами;
- просування послуг товариства всіма доступними рекламними засобами.
- забезпечення динаміки розвитку конкурентних переваг – ціни, якості, стабільності на ринку;
- диверсифікація бізнесу на основі розробки нових видів послуг.

Для завоювання ринку передбачається постійна зміна та розширення надання перевезень, за рахунок розробки та впровадження нових видів маршрутів, автомобільної техніки та диверсифікації послуг, заснованих на маркетингових дослідженнях споживчого попиту та переваг замовника.

Збереження стабільної, високої якості надання послуг ТОВ «Гілея» дозволить розглядати можливість коригування цінової політики для збереження високої рентабельності вантажоперевезень.

План реалізації послуг ТОВ «Гілея» наведено у таблиці 3.8.

Таблиця 3.8 – План реалізації послуг, дол. США

Найменування	Роки					Всього
	I	II	III	IV	V	
Виручка від реалізації послуг 1-го евакуатора	23459,9	24926,1	26392,4	27858,6	29324,9	131961,9
Виручка від реалізації послуг 2-х евакуаторів	46919,8	49852,2	52784,8	55717,2	58649,8	263924

Динаміку обсягів виручки наведено на рисунку 3.7.

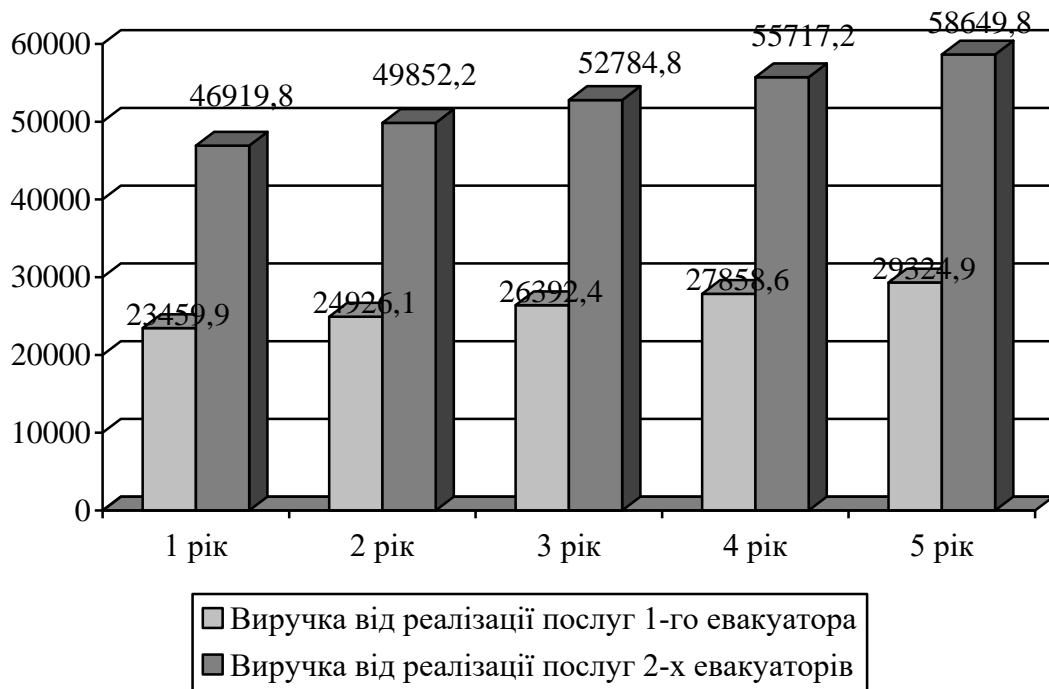


Рисунок 3.7 – Динаміка обсягів виручки проекту, дол. США

Згідно наведеного плану реалізації (табл. 3.8 та рис. 3.7) передбачається отримання виручки від реалізації послуг 1-го евакуатора протягом 1-го року – 23459,9 дол. США, 2-го року – 24926,1 дол. США, 3-го року – 26392,4 дол. США, 4-го року – 27858,6 дол. США та 5-го року – 29324,9 дол. США. Виручка від реалізації послуг 2-х евакуаторів складає протягом 1-го року – дол. США, 2-го року – 49852,2 дол. США, 3-го року – 52784,8 дол. США, 4-го року – 55717,2 дол. США та 5-го року – дол. США.

Далі проведемо прогнозування обсягів послуг, склад та структуру витрат, включаючи виплати відсотків за кредитами банку. Здійснюється прогноз величини доходу від послуг і величини прибутку.

Таблиця 3.9 складена з розбивкою по рокам за період реалізації проекту.

Погашення боргу за кредитом розраховувалося наступним чином, де 3,791 – коефіцієнт теперішньої вартості ануїтету:

$$90000 / 3,791 = 23740,5 \text{ дол. США}$$

Таблиця 3.9 – Прогноз доходів та витрат

Найменування	Роки					Всього
	I	II	III	IV	V	
Виручка від реалізації послуг 2-х евакуаторів, дол. США	46919,8	49852,2	52784,8	55717,2	58649,8	263923,8
Виробничі витрати, дол. США	16421,9	16949,7	19002,5	19501,0	21113,9	92989,2
Погашення боргу за кредитом банку, дол. США	23740,5	23740,5	23740,5	23740,5	23740,5	118702,5
Прибуток до сплати податків, дол. США	6757,4	9162,0	10041,8	12475,7	13795,4	52232,1
Податок на прибуток, дол. США	5541,0	7512,8	8234,3	10230,1	11312,2	42830,4
Чистий прибуток, дол. США	1216,3	1649,2	1807,5	2245,6	2483,2	9401,8

У нижченаведеній діаграмі 3.8 наочно представлено співвідношення виручки та витрат загалом за весь період реалізації проекту.

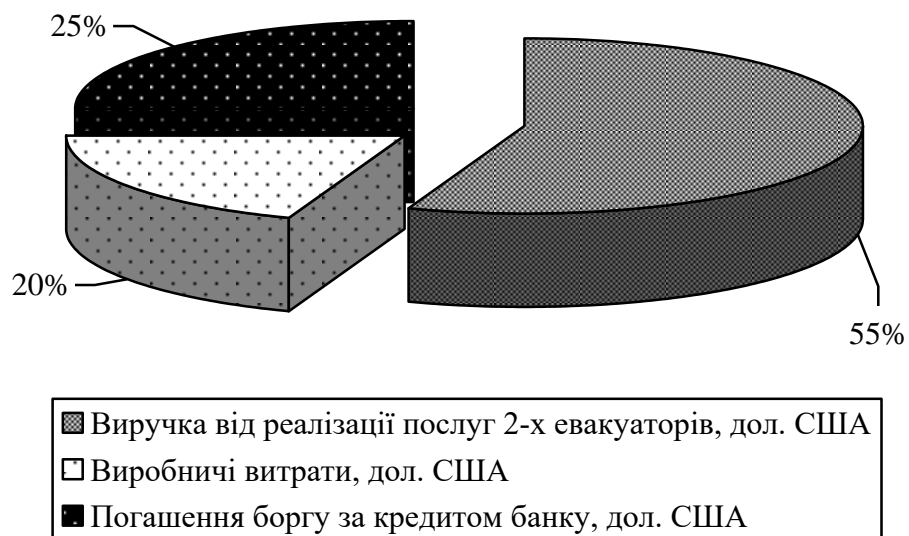


Рисунок 3.8 – Співвідношення виручки та витрат загалом за весь період реалізації проекту, дол. США

Основне завдання прогнозування руху коштів, є підтримка ліквідності проєкту, тобто. можливість вчасно розрахуватись за своїми зобов'язаннями.

Таблиця 3.9 демонструє забезпеченість фінансовими ресурсами запропонованого проєкту за кожним періодом. Вихідні дані розрахунку грошових потоків кореспондуються з прогнозом звіту про прибутки та збитки.

На рисунку 3.9 наведено чистий прибуток проєкту.

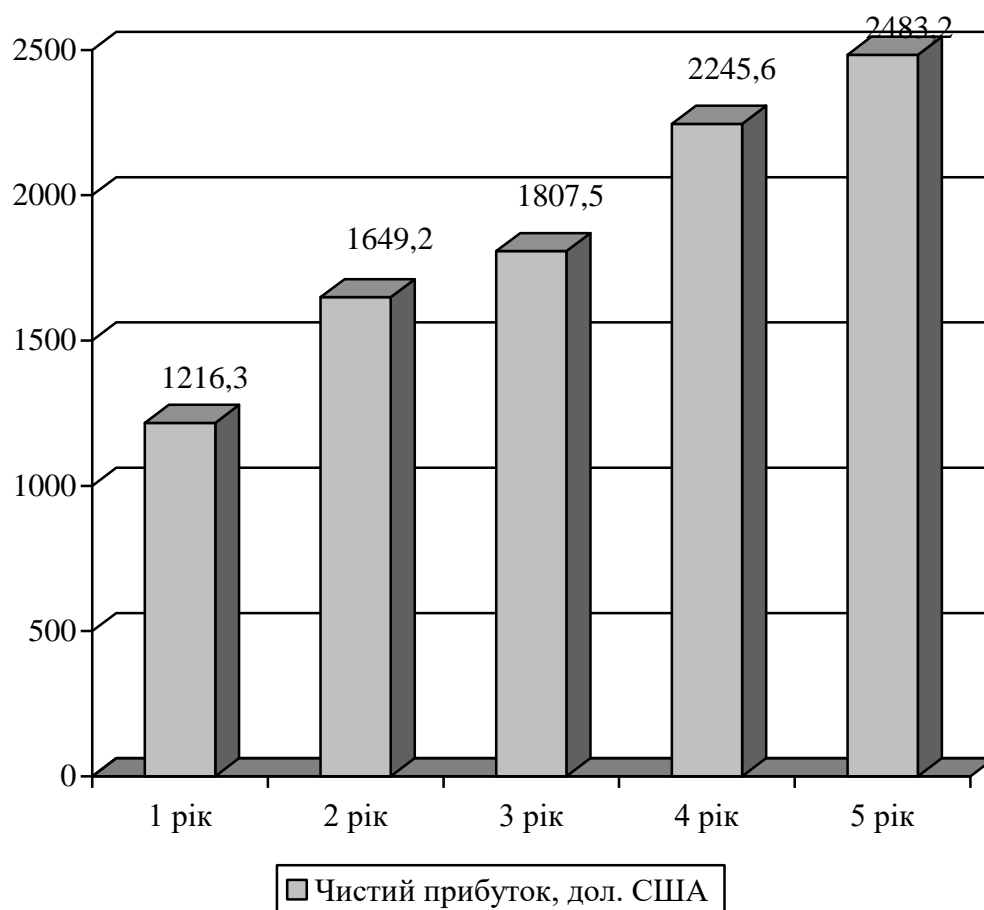


Рисунок 3.9 – Динаміка чистого прибутку проєкту, дол. США

Отже, запропонований проєкт є прибутковим, і загальна сума прибутку (отриманого протягом 5-ти років реалізації проєкту) становить 9401,8 дол. США.

Отже, у третьому розділі наведено рекомендації з удосконалення управління інвестиційною діяльністю у ТОВ «Гілея» які наведено у таблиці 3.8.

Таблиця 3.8 – Рекомендації з удосконалення управління інвестиційною діяльністю у ТОВ «Гілея»

№	Назва заходу	Короткий зміст	Прогнозований результат
1	Рекомендації щодо формування стратегії інвестиційної діяльності для ТОВ «Гілея»	Розробка стратегічної карти інвестиційної діяльності для ТОВ «Гілея» та ідентифікація цілей	ТОВ «Гілея» запропоновано обрати стратегію диференціації. Сформовано стратегічну карту інвестиційної діяльності товариства
2	Рекомендації щодо прийняття управлінських рішень при здійсненні інвестиційної діяльності у ТОВ «Гілея»	Розробка алгоритму прийняття управлінського рішення в процесі інвестування	Оптимізація залучення та розподілу фінансових ресурсів у процесі реалізації інвестиційної діяльності товариства
3	Рекомендації щодо розширення бізнесу за рахунок диверсифікації послуг у ТОВ «Гілея»	Розрахунок ефективності надання послуг з евакуації автомобілів	Загальна сума прибутку (отриманого протягом 5-ти років реалізації проекту) становить 9401,8 дол. США.

Отже, наведені пропозиції дозволять певним чином удосконалити управління інвестиційною діяльністю у ТОВ «Гілея».

Висновки до розділу 3

У третьому розділі кваліфікаційної роботи розроблено пропозиції з удосконалення процесів управління інвестиційною діяльністю досліджуваного товариства. Такі заходи є цілком реальними внаслідок генерування товариством

певної суми у вигляді власних інвестиційних ресурсів. Однак, для стратегічного розвитку і планування діяльності товариства управлінські процеси повинні систематично удосконалюватися.

Після проведеного аналізу діяльності товариства було запропоновано використовувати стратегію диференціації та побудовано стратегічну карту інвестиційної діяльності товариства. Оскільки, як свідчить практика, в сучасних умовах нестабільного функціонування соціально-економічних систем потрібно розглядати можливість різнопланового розвитку бізнесу з метою мінімізації ризиків одного типу.

При цьому використання лише власних коштів для інвестування не завжди є кращим варіантом, за умови, що бізнес приносить прибутки вищі ніж ставки за кредитами. Тому оптимальне співвідношення власних і позичкових коштів для інвестування, є пріоритетною задачею менеджменту товариства.

А розширення бізнесу за рахунок нових видів діяльності і додаткового забезпечення безпосередніх потреб логістичної компанії є запорукою вирішення цілої низки проблем.

ВИСНОВКИ

Якісне управління інвестиційною діяльністю є запорукою довгострокового розвитку сучасних підприємств. Особливістю такої діяльності є систематичний пошук оптимальних варіантів вкладення капіталу з максимальним економічним результатом.

Стосовно трактування дефініції «інвестиції», необхідно підкреслити певні розбіжності у представлених трактуваннях. Значна частина наведених у роботі визначень характеризує це поняття як сукупність усіх видів цінностей, вкладення капіталу, ресурсів, грошей, а також спосіб розміщення капіталу, витрати на створення активів.

Оскільки інвестиції досліджуються у багатьох сферах та виникають на різних етапах розвитку суб'єктів господарювання, у роботі приділено увагу їх класифікації. Представлена класифікація є доволі розширеною і висвітлює всі аспекти вкладення інвестиційних ресурсів.

Однак, саме управління інвестиційною діяльністю є важливою складовою загальної системи менеджменту підприємства. Доцільно погодитись з Єпіфановою І. Ю., яка визначає цей процес як системно інтегрований процес управління сукупністю інвестиційних проєктів, які підпорядковані єдиній стратегічній меті підприємства, орієнтованій на успішну реалізацію інвестиційної програми підприємства. Значна частина визначень науковців певним чином відрізняється, однак концентрує поняття використання ресурсів і отримання результату.

Особливості управління інвестиціями передбачають певну ієрархію прийняття рішень на макро-, мезо- та мікрорівні. Відповідно, існують різні групи суб'єктів інвестиційної діяльності, класифікацію яких наведено у роботі.

В сучасних умовах турбулентного бізнес-середовища однією з головних проблем в управлінні інвестиціями є пошук необхідного ресурсного забезпечення. При цьому джерела фінансового забезпечення інвестиційної

діяльності підприємств поділяються на власні, позичені та залучені.

Для досліджуваного підприємства, проблема пошуку інвестиційних ресурсів так гостро не стоїть, оскільки товариство працює прибутково і стабільно розвивається, про що свідчать його техніко-економічні показники діяльності.

Чистий прибуток товариства коливається протягом 2018-2020 років, що пов'язано з різними факторами і становить у 2018 році 6783 тис. грн, а у 2020 році становить 13831,7 тис. грн. Це свідчить про можливість товариства інвестувати частину прибутку у нові види діяльності або розширення основних видів діяльності.

Стосовно специфіки діяльності товариства, то ТОВ «Гілея» належить до логістичних компаній, які працюють переважно на ринку Європи і тривалий час займає провідні позиції у західному регіоні нашої країни. При цьому інвестуючи у розвиток власної справи, не зважаючи на погіршення інвестиційного клімату країни, про що свідчать дані Європейської Бізнес Асоціації, експерти якої свідчать, що впродовж 2020 року рівень інвестиційної привабливості країни послідовно знижувався, залишаючись у негативній площині.

Відповідно з метою мінімізації впливу негативних явищ та активізації управління інвестиційною діяльністю товариства, у третьому розділі кваліфікаційної роботи магістра було розроблено заходи з удосконалення управління такою діяльністю у ТОВ «Гілея».

У межах першого заходу було запропоновано шляхи формування стратегії інвестиційної діяльності, що передбачає розробку стратегічної карти інвестиційної діяльності товариства з відповідною ідентифікацією цілей. Це дозволить визначити конкретні цілі розвитку товариства та ідентифікувати можливі розбіжності із розробленою стратегією його розвитку у довгостроковій перспективі.

У межах другого заходу сформовано рекомендації щодо прийняття управлінських рішень при здійсненні інвестиційної діяльності у товаристві, з

акцентуванням уваги на залученні та оптимальному використанні інвестиційних ресурсів для реалізації різних інвестиційних проєктів товариства.

У межах третього заходу було розроблено пропозиції з розширення бізнесу за рахунок інвестування у основні засоби (придбання евакуаторів) для надання нового виду послуг та подальшої диверсифікації діяльності товариства. При цьому прогнозована сума прибутку становить 9401,8 дол. США за п'ять років реалізації проєкта. При цьому вартість евакуаторів доволі значна і вони окупляться за такий короткий період.

Розроблені у роботі заходи є рекомендаційними і не передбачають гарантованого отримання економічного ефекту внаслідок непередбачуваності вітчизняного інституційного середовища та посилення енергетичної кризи у 2021 році. Однак, вони є дієвим інструментом підвищення якості управлінських процесів у сфері управління інвестиціями.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Азріліян О. Короткий економічний словник / О. Азріліян, Є. Калашникова, О. Мещерякова, А. Азріліян. // Інститут світової економіки та міжнародних відносин РАН. – 2005. – С. 1088.
2. Аюшиев А. Д. Инвестиции : учебное пособие / А. Д. Аюшиев, В.И. Филиппов, А. А. Аюшиев – Иркутск : Изд-во ИГЭА, 1996. – 183 с.
3. Бесараб С. О. Управління інвестиційною діяльністю підприємств (за матеріалами металургійних підприємств України): дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 / С. О.Бесараб; Міністерство освіти і науки України, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» МОН України. – Київ, 2018. – 295 с.
4. Бесараб С. О. Комплексна модель управління інвестиційною діяльністю підприємств / С. О Бесараб // Стратегія економічного розвитку України. – 2017. – № 40. С.86 – 92.
5. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент / И. А. Бланк. – Київ : Ника-центр, 2001. – 448 с.
6. Бланк И.А. Основы инвестиционного менеджмента. Т.1. – 2-е. изд., перераб. и доп. – К.: Эльга, Ника-центр, 2004. – 672 с.
7. Гитман Л. Дж. Основы инвестирования. / Л. Дж. Гитман, М. Д. Джонк; пер. с англ. О.В. Буклемишев и др. – М. : Дело, 1999. – 991 с.
8. Гончаренко М. Л. Проблеми формування інвестиційних ресурсів підприємства / М. Л. Гончаренко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2013. – № 41. – С. 154-158.
9. Гриньов А. В. Теоретичні засади управління інвестиційною діяльністю машинобудівного підприємства [Електронний ресурс] / А. В. Гриньов. – Режим доступу: http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/vestnik

10. Децик О. І. Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності суб'єктів підприємництва: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 / О. І. Децик; ПВНЗ «Львів. ун-т бізнесу та права». – Львів, 2018. – 226 с.
11. Докієнко Л. М. Інвестиційний менеджмент: навч. посібн. / Л. М. Докієнко, В.В. Клименко, Л. М. Акімова. – К. : Академвидав, 2011. – 408 с.
12. Єпіфанова І. Ю. Підвищення якості інвестиційної діяльності машинобудівних підприємств Вінниччини / І. Ю. Єпіфанова // Економічний простір. – 2009. – № 23/2. – С. 287–288.
13. Загородній А.Г. Інвестиційний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк, Г.О. Партин. – Львів: «Бескид Біт». 2005. –512 с.
14. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 №1560-ХІІ [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – Оф. вид. від 1991р., № 47, ст. 646, станом на 06.11.2014. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
15. Замятіна Н. В. Теоретико-методичні засади управління інвестиційною діяльністю підприємства / Н. В. Замятіна // Фінансовий простір. – 2013. – № 3. – С. 138-142. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fin_pr_2013_3_20
16. Ильина Е. В. Институциональные аспекты развития инвестиционной деятельности в Украине / Е. В. Ильина, М. Н. Шевченко, О. Ю. Цывин. // Механизм экономико-правового обеспечения национальной безопасности: опыт проблемы, перспективы : материалы междунар. науч.-практ. конф. (Анапа, 17–18 мая 2013 г.). – Краснодар, 2013. С. 343–352.
17. Инвестиционный менеджмент: учебное пособие / кол. авторов; под ред. В.В. Мищенко. – 2-е изд. перераб. и доп. – И.: КНОРУС, 2008. – 400 с.
18. Індекс інвестиційної привабливості України. Настрої інвесторів у 1-му півріччі 2021 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2021/07/EBA-InvestIndex_1H-2021_UKR.pdf
19. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності за 2010-2018 роки Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ibd/ibd_rik/ibd_u/ki_rik_u_e_bez.htm

20. Караван Н. А. Класифікація інвестицій та обґрунтування вибору критеріїв їх ефективності / Н. А. Караван. // Інвестиції: практика та досвід. – 2019. – № 1. – С. 13-17.
21. Козаченко Г. В. Механізм управління у системі економічної безпеки підприємства: призначення, зміст та структура / Г. В. Козаченко, О. В. Ілляшенко. // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2014. – № 3(3). – С. 25-28.
22. Косенко А. В. Інвестиційна складова у формуванні раціональної структури суспільного відтворення / А. В. Косенко // Теорія та практика державного управління. – 2012. – Вип. 2. – С. 282-289.
23. Коюда В. О. Основи інвестиційного менеджменту / В. О. Коюда, Т. І. Лепейко, О. П. Коюда. К.: Кліндор, 2008. – 340 с.
24. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Т. В. Майорова. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
25. Майорова Т. В. Інвестиційний процес і фінансово-кредитні важелі його активізації в Україні : монографія / Т. В. Майорова. – К.: КНЕУ, 2013. – 332 с.
26. Маренков Н. Л. Инвестиции для студентов вузов «Серия шпаргалки» / Н. Л. Маренков. – Ростов н/Д : Феникс, – 2004. – 224 с.
27. Матькин Ю. А. Инвестиционная деятельность в условиях перехода к регулируемой рыночной экономике в СССР / Ю. А. Матькин. // Экономика строительства. 1990. – № 11. – С. 56 - 64.
28. Новикова І. В. Вартісно-орієнтоване управління інвестиційною діяльністю підприємства: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 / І. В. Новикова; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний університет. – Суми, 2013. – 219 с.
29. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом / А. А. Пересада. К. : Либра, 2002. – 472 с.
30. Погрішук Г. Б. Інвестування: навч. посібник / Г. Б. Погрішук, В. В. Руденко. Тернопіль: Економічна думка, 2014. – 277 с.

31. Правик Ю. М. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник / Ю. М. Правик. – К.: Знання, 2007. – 431 с.
32. Прямі іноземні інвестиції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/2021/>
33. Путівник Асоціації з реформ 2030. Бачення бізнесу на наступну декаду [Електронний ресурс]. – К.: Європейська Бізнес Асоціація, 2021. – 144 с. – Режим доступу: <https://eba.com.ua/asotsiatsiya-prezentovala-putivnyk-z-reform-2030/>
34. Рудніченко Є. М. Інвестиційний менеджмент : навч. посібник / Є. М. Рудніченко, Є. Г. Рясних, Н. І. Гавловська. – Хмельницький : ХНУ, 2010. – 415 с.
35. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. – 2-ге вид., випр. і доп. / Г.В. Савицька – Київ: Знання. 2005. – 662 с.
36. Словник української мови: в 11 томах. – Том 10, 1979.
37. Федоренко В. Г. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. / В. Г. Федоренко. – К.: МАУП, 1999. – 10 с.
38. Фішер С. Экономика / С. Фішер, Р. Дорибуш, Р. Шмалензі. – Москва: Дело ЛТД, 1995. – 864 с.
39. Череп А. В. Инвестознаводство : навч. посібник / А. В. Череп. К. : Кондор, 2006. – 398 с.